

KIRKEGÅRDEN

Maj 2011

31. årgang

3

HTF finder altid en løsning

Vores store produktprogram sikrer altid den rigtige løsning til den rigtige pris. Ring til Danmarks største leverandør af køretøjer til kirkegårde, både når det gælder salg, service og reservedele.

MINILAST - en HTF klassiker

Minilast er et sikkert og stabilt produkt, som med de mange udbygningsmuligheder kan bruges til mange forskellige opgaver. Fås med enten el, benzin eller diesel motor.

NYHED

EVO - nyt tiltag fra HTF

48V el motor som udnytter batterierne optimalt. Evo bærer op til 1400 kg nyttelast og har en rækkevidde på op til 100 km på én opladning.

Stort udvalg - Transporter - Løvsuger - Redskabsbærer Ring og forhør!

Løvsuger MK6

Superstærk løvsuger løsning, også når pladsen bliver trang. Top effektivt filtersystem sikrer et godt og sundt arbejdsmiljø.

Farmertruck

En robust og stærk maskine. 500 kg nyttelast. Hastighed ca. 15 km/t. El eller benzin motor.

Landsdækkende salg og service

Ring efter uforpligtende konsulentbesøg eller kontakt en af vore salgskonsulenter for rådgivning.

Fyn/Sjælland: Christian Nissen: 40 34 54 66

Jylland: NY konsulent Morten A. Dysted: 20 92 97 10

HTF A/S
Virkelyst 66
Gjellerup
DK-7400 Herning

www.htf-as.dk
Phone +45 97 11 64 66
Fax +45 97 11 90 54
htf@htf-as.dk

INDHOLD

s. 04	Den Rejsende Højskole
s. 06	Indtryk fra Kirkegårdskonferencen anno 2011
s. 10	Pas på Folkekirkens gode navn og rygte
s. 12	Aktuelle trusler og udfordringer med kirkegårdens træer
s. 15	Kirkegårdsansatte tager ansvar for deres kirkegård
s. 18	San Michele – Venedig
s. 22	FDK's administrations kursus
s. 24	FDK's Formand Klaus Frederiksen har dobbelt jubilæum
s. 26	FDK's tidligere formand Hans Larsen er død.
s. 28	Et festligt farvel
s. 30	"En god staude til kirkegården" - Høstanemone
s. 32	Profil - Jens Zorn Thorsen
s. 34	Kort nyt
s. 36	Kalender
s. 37	Stillingsopslag

FORSIDE

April og maj er den tid hvor naturen og kirkegårdene eksploderer i et festfyrværkeri af farver. Rhododendron bidrager godt til farvefesten – her Rhododendron impeditum 'Blue Tit' Rhododendronslægten omfatter ca. 900 forskellige arter og er en

surbundsplante, der findes både som stedsegrøn og løvfældende. Størrelsen kan variere fra lave krybende vækster til små træer. Højsæsonen for blomstringen er maj-juni, men med de rette sorter kan man få blomstringen til at strække sig fra marts til august.

REDAKTION

Redaktør:

Lene Halkjær Jensen,
Humlebæk Kirkegård
Tlf. 2624 7228 – Fax 4919 1142
E-mail: lene.bladet@mail.dk

Redaktion:

Jens Zorn Thorsen,
Vejle Kirker og Kirkegårde
E-mail: jeztho@gmail.com

Tommy Christensen,
Svendborg Kirkegårde og Krematorium
E-mail: tc@svendborg-kirkegaarde.dk

Jens Dejgaard Jensen,
Silkeborg Kirkegårde og Krematorium
Tlf. 2393 9300
E-mail: jdj@hvejsel.eu

Jørn Skov
Tønder Kirkegård
E-mail: tonder-kirkegaard@mail.tele.dk

Asger Christensen,
Hørsholm Kirkegård
E-mail: asger@hoersholmkirkegaard.dk

Sekretariat:

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere
Hørsholm Kirkegård
Tlf. 4586 0584 – Fax 4586 4157
E-mail: kontor@danskekirkegaarde.dk

Layout og tryk:

Jello ApS
Tlf. 3145 0050
E-mail: da@jello.dk

Redaktionelt stof og annoncer til 'KIRKEGÅRDEN' nr. 4, 2011 sendes til lene.bladet@mail.dk senest d. 1. juni 2011
Artiklernes indhold er ikke nødvendigvis et udtryk for Redaktionens, FDK's eller DKL's holdning.

DEN REJSENDE HØJSKOLE

af Erik Bach - Aarhus kommunale kirkegårde, eb@aarhus.dk
og Tommy Christensen, tc@svendborg-kirkegaarde.dk

Karnevallet i Zwolle

De glade drenge bagerst i bussen.

Nej, måske ikke, men så i hvert fald et rullende krematoriekursus. I dagene 4. – 6. marts 2011 var en busfuld forventningsfulde og engagerede danske krematoriefolk på en kombineret undervisnings- og studietur til Tyskland og Holland.

Anledningen til denne kursusform var dels for at se anlæg med filterinstallationer samt besøge OrthoMetals, der indsamler, sorterer og genbruger metaller fra implantater, der kommer fra krematorier fra det meste af Europa, dels for at levere indlæg om de seneste nyheder omkring al den teknik, der snart er hverdag i vores krematorier.

Stemningen i bussen var præget af faglig nysgerrighed, god dialog og højt humør. Der var ikke mange af de krematorier, der er i gang med at installere filtre som ikke var repræsenteret og kombinationen med de deltagende repræsentanter fra forskellige leverandører og rådgivende firmaer gjorde, at der var dybde og kvalitet over den faglige dialog ombord. Medarbejderne på de danske krematorier repræsenterer en ganske lille branche og at de er eksperter på deres felt er man ikke i tvivl om og det er vores klare overbevisning at det at man mødes på denne måde virkelig er noget der rykker. De faglige indlæg undervejs i bussen var relevante, velforberedte og de blev serveret på en overbevisende måde. De kremato-

rier og firmaer vi besøgte var anderledes struktureret end under danske forhold, så det var spændende at opleve. Vi boede på et godt hotel og leverandørerne med tilknytning til området var i det gavmilde hjørne, så det var sjældent at man måtte gribe til egen lomme.

Efter kursusudvalgets opfattelse var det en rigtig god tur, både fagligt og socialt og vi vil gerne takke for fint samvær. Vi gør det gerne igen en anden gang i forhold til udvikling, skiftende temaer med relevans for os der arbejder på de danske krematorier.

Der blev udleveret mapper og kompendier fra indlæg til alle 40 deltagere.

Bymidten i Zwolle var lørdag aften præget af fastelavnsudklædte feststemte indbyggere. Vi fik mulighed for at se disse karnevalslignende optog.

Som en bonusoplevelse havde vi til hjemvejen planlagt en køretur gennem den ca. 400 hektar store Ohlsdorf Parkkirkegård i Hamburg, men grundet problemer med kommandoerne til GPS'en, fik vi set den ca. 400 m² "store" Ohlendorf Kirkegård syd for Hamburg!

Idé og planlægning af turen: Jørgen Mayland og DKL's kursusudvalg.

Program for turen:

Fredag, 4. marts

- 07.30 Bus startsted, Københavns Hovedbanegård, Banegårdspladsen
- 10.30 Sidste opsamling Fredericia Banegård
- 11.00 Intro til turen v/ Tommy Christensen
- 11.30 Orientering om Stade v/Erik Bach
- 12.00 Frokost
- 13.30 Besøg ved Crematorium Stade
- 15.00 Afgang Stade
- 15.30 Fagligt indlæg v/ Tony Fryklund, "Filterdrift set fra gulvet."
- 18.00 Indkvartering Hotel Campanile, Zwolle
- 20.00 Middag på hotellet, Orientering om OrthoMetals v/Rud Verbene

Lørdag, 5. marts

- 09.00 Afgang fra Hotellet
- 09.15 Besøg hos OrthoMetals i Zuidwolde
- 12.00 Frokost
- 12.30 Orientering om Apeldoorn v/Søren R. Jepsen
- 13.00 Crematorium Apeldoorn
- 18.00 Middag på hotellet

Søndag, 6. marts

- 09.00 Udcheckning og afgang fra Hotellet
- 10.00 Fagligt Indlæg v/ Lars Prisholm, "DKL Tour 2011"
- 12.00 Frokost, ved Hamborg
- 13.30 Fagligt Indlæg v/ Søren Jepsen, "Kviksølvfiltre i Danmark"
- 18.30 Københavns Banegård efter afsætning Jylland og Fyn

Lastvognen har været på opsamling for OrthoMetals. De tomme spande hænger, de fulde står.

Cameleon fra ELIET®
 Kompakt løvsuger med stor aftagelig opsamlerbeholder.
 In harmony with nature

- 5,5 hk. B&S motor
- 700 ltr. opsamlerkasse med hjul
- std. 200 mm / 2 m. sugeslange
- Vejl. pris. 21.000,- (26.250,-)

ELEFANT - SNABEL
DET ERGONOMISKE OPHÆNG:
 Flytter vægt fra arme og skuldre til resten af kroppen. Nu med en ny bæresele, som støtter bedre på ryg og lænd.
 Vejl. pris: 2.716,- (3.395,-)

Flex
TRADING A/S
-meget mere end do trad.

Hvidemøllevej 9-11
 8920 Randers NV
 tlf. 89 14 14 89
 salg@flextrading.dk

Stort udvalg i kantskærere.
 se mere på www.flextrading.dk

INDTRYK FRA KIRKEGÅRDS- KONFERENCEN ANNO 2011

af KIRKEGÅRDEN's redaktion

Der var rift om siddepladserne ved årets Kirkegårdskonference

Ca. 480 deltagere fra hele landet havde fundet vej til årets Kirkegårdskonference på Hotel Nyborg Strand. Inge Lise Pedersen, formand for Landsforeningen af Menighedsråd, bød velkommen og fortalte om baggrunden for dagens program. Meget rammende blev det bl.a. udtrykt således: "Mange kirkegårde er anlagt dengang tid ikke kostede så meget".

Departementschef Henrik Nepper – Christensen var den første af dagens række af foredragsholdere og kom i sit indlæg ind på den megen fokus der har været på kirkegårdsområdet de senere år, både på det lovgivningsmæssige og organisatoriske område. Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde blev omtalt og rost som et værdifuldt redskab i bestræbelserne på at opnå et mere ensartet plejeniveau på de i øvrigt smukke

kirkegårde vi har i dette land. Han mente at kirken kunne lære lidt af kirkegårdsområdet og på samme måde prøve at definere fælles mål og måder at opnå disse mål på. Han har, siden han blev departementschef på området, besøgt rigtig mange kirkegårde og finder det yderst interessant på grund af den store variation, der er på kirkegårdenes anlæg og indretning. Departementschefen opfordrer alle til at bruge de værktøjer, man har skabt med disse kvalitetsbeskrivelser og ser fortrøstningsfuldt på udviklingen på kirkegårdsområdet.

Samarbejde mellem kirkegårde

Siden kirkeministeriets daværende departementschef Jakob Heinsen i 2007 fremlagde sin analyse af kirkegårdsdriften og dens underskud på mere end 800 mio. kr. årligt, er der unægtelig sket meget. En af Heinsens pointer var, at

”intet samarbejde” mellem kirkegårde var den mest almindelige samarbejdsform – og at det var nødvendigt at ændre på dette forhold.

Ved årets kirkegårdskonference var der hele 4 indlæg om samarbejde om kirkegårdsdrift – ved provst Søren Peter Hansen, Syddjurs provsti, sognepræst Carsten Hougaard Nielsen, Tyrstrup-Hjerndrup og Christiansfeld sogne, kirkegårdsleder Niels Kruse, Viborg kirkegårde samt proceskonsulent cand.mag. Vivi Rolskov Jensen, Landsforeningen af menighedsråd.

Provsten berettede om sine overvejelser om at bevare kirkegårdenes værdier og samtidig sikre tilpasning af behovene for gravsteder m.v. Han så helheds- og udviklingsplaner som et væsentligt værktøj, både i forhold til de overordnede mål og driftsmæssige mål, hvor samdrift og fælles indkøb kan indgå.

Sognepræsten berettede om et forsøg med samarbejde mellem 7 sogne i Kolding provsti. På kirkegårdsområdet var resultatet en erfa-gruppe blandt kirkegårdsmedarbejderne, samt øget brug af gensidig hjælp og afløsning (se www.kirke-ledelse.dk).

Kirkegårdslederen kunne fremlægge håndfaste resultater. Niels Kruse fortalte, at samarbejdsaftalerne som regel var startet som akut nødhjælp til en lille kirkegård i oplandet til Viborg. Hvis den akutte hjælp udviklede sig til mere varig assistance, aftaltes tilpasning af takster og vedtægt med me-

nighedsrådet, ligeledes blev alle data lagt ind i Brandsoft – ellers ville administrationen fra Viborg blive for besværlig. 6 landsbykirkegårde er der i dag aftale med, og de passes af ca. 2 gartnere. Desuden er der investeret ½ mio. kr. i køretøj og maskiner, som flyttes med rundt til arbejdsstederne. Kirkegårdene faktureres i forhold til forbruget af timer.

Den store fordel for menighedsrådene var fritagelsen for arbejdsgiverrolle i forhold til kirkegårdsarbejdet – og merværdi i form af effektiv løsning af opgaverne. Vi fik præsenteret en enkel opskrift på samarbejde mellem to parter: Den ene spørger: ”Kan du hjælpe os?” og Niels Kruse siger: ”ja.”

Proceskonsulenten hjælper menighedsrådene med den nogen gange komplicerede opgave at etablere samarbejder. Vivi Rolskov Jensen pointerede vigtigheden af dialogen mellem parterne i et kommende samarbejde. Og man skulle være opmærksom på, at folks forestilling om en kirkegård er vidt forskellige: Er kirkegården ”De dodes have”, en underskudsforretning eller en forvaltning med mange regler og paragraffer?

Ligeledes pointerede hun – i lighed med andre oplæg – vigtigheden af inddragelsen af medarbejderne i processen.

Bevaring af kirkegårdenes kulturhistorie og landskabelige værdier

Redaktør og mag.art. Niels Jørgen Poulsen, Nationalmuseet og Charlotte Skibsted, Kirkegårds konsulent for

AF-EL-TRUCKS

Lad A-Flensborg i Herning løse deres interne transportproblemer

Type EL-P-24

- Træk på bærehjul
- El-hydr. tip af lad
- Servicefrie batterier

Ny
48 Volt
motortechnologi

Type PM-PARK

- Handy og lille venderadius
- Robust og enkelt opbygget
- Kan også leveres med Honda benzinmotor.

- Miljøvenlig og lydløs
- Lad 90x150 cm. m/hængslede sider
- Større eller mindre typer leveres efter opgave

Kontakt os for yderligere oplysninger - demonstration uden forbindende

AF

A. FLENSBORG HERNING MASKINFABRIK A/S
MØRUPVEJ 13 7400 Herning
Tlf. 97126300 Fax. 97221283 www.af-truck.dk

Lolland-Falster og Roskilde Stift havde hver deres bud på bevaring af kirkegårdenes værdier og særpræg under ændrede driftsformer.

Kulturhistorisk blev Kirkegårdens udvikling gennemgået – fra vikingetidens spredte begravelsespladser, over den indhegnede, græsklædte kirkegård, hvor gravene kun markeredes med tuen af overskydende jord og evt. et simpelt kors og frem til nutidens kirkegård. Den indhegnede kirkegård stammer fra indførelsen af kristendommen, hvor man begyndte at indvie begravelsespladsen. Udstykningen af kirkegården i parceller til familiegrave, kan ses som sen udløber af landboreformen i 1850. Indtil da var pasningen af kirkegården en fælles opgave og de pårørende gravede selv graven.

Havekunst og kirkegårdens indretning og udtryk er – set over tid - flygtige størrelser, der ændrer sig som en afspejling af befolkningens sammensætning. Kulturhistorisk er det svært at rådgive om bevaring – men Niels Jørgen Poulsen kunne godt ønske sig, at hele kirkegårde eller afdelinger blev bevaret som tidstypiske helheder.

Kirkegårdskonsulenten fortalte om vigtigheden i at registrere kirkegårdenes landskabelige værdier. Det er vigtigt at registrere kirkegårdenes store træer. Man kan også notere, hvor der er gode udsigter eller stemningen er intim. Hvor de gode siddepladser er og hvor gravstederne er efterspurgt. Det kan give et redskab til at udvikle kirkegården i en positiv retning.

Selvom der er regler for gravstedernes størrelse, ser kirkegårdene vidt forskellige ud og der er store forskelle på forholdet mellem det aktuelle areal og det reelle behov. I nogle tilfælde er det nødvendigt med en omlægning, for at bevare eller genskabe et harmonisk udtryk.

Arbejds miljø og motivation i forandringstider

Forandringer kan have en voldsom effekt på arbejdsmiljøet og motivationen. Ulrik Hauger, arbejdsmiljøkonsulent fortalte om, hvordan forandringer kan gennemføres og Arne Nielsson, coach, og ejer af Foqus Management A/S, fortalte om erfaringer fra sin succesrige karriere som kanoroer og om hvordan man bevarer begejstringen. Arbejds miljøkonsulenten mener at der groft sagt er der 2 måder at gennemføre forandringer på: Man kan vælge en form, hvor de berørte ikke inddrages i selve processen med at klarlægge hvordan forandringerne skal tilrettelægges og gennemføres. Det vil højst sandsynligt betyde at den enkelte medarbejders værdier og knowhow forsvinder fra arbejdspladsen og at forandningsprocessen ender med en konflikt.

Når der skal gennemføres forandringer, er det vigtigt, at ind-

drage medarbejderne i overvejelserne og gøre forandringerne til et fælles anliggende. Åbenhed og ærlighed – også når fakta er ubehagelige - er vigtigt for at opnå et godt resultat og bevare værdier og knowhow på arbejdspladsen. Forandringer må ikke ske hurtigere end at den langsomste kan følge med og det er vigtigt at fokusere på de ting, der går godt.

Coach'en fokuserede på begejstringen – eller mangel på samme - med adskillige humoristiske anekdoter. I sportens verden er der fokus på at vinde, at nå målet. Når man skal yde sit bedste, skal den mentale form være lige så god som den fysiske . . . derfor er det vigtigt at "vi spiller hinanden gode," jævnfør håndboldlandsholdets egen forklaring på deres sølvmedalje. Og så skal man sørge for at få armene op, når det lykkes!

I samarbejdet i en gruppe, er det vigtigt at vi tager ejerskab – og i særdeleshed lederen/menighedsrådet – har en bevidst adfærd, som tilfører gruppen energi i stedet for at dræne den for energi.

Kirkegården som terapeutisk rum

Lektor Ulrika Stigsdotter og ph.d.-studerende Sus Sola Corazon fra Skov og Landskab berettede om hvorledes stress-ramte mennesker oplever forskellige landskaber og hvilken indflydelse, en nær kontakt med naturen kan have på helbredelsen. De fleste oplever savanne landskabet (et skovbryn under danske forhold) som afslappende fordi det er artsrigt, trygt og vildt. Modsætningen er et byrum med mange mennesker, der kan virke mindre positivt.

Stress-ramte menneskers reaktioner kan til en vis grad sidestilles med de reaktioner, man ser hos mennesker, der oplever et dødsfald i den nærmeste familie eller omgangskreds. En viden om "helbredende" landskaber kan derfor tænkes inddraget ved planlægningen af kirkegårdenes udformning.

Afslutning på Kirkegårdskonferencen 2011

En dag med et tæt pakket program og mulighed for at se på forskellige firmaudstillinger i pauserne, blev rundet af med et indlæg af Palle Kristoffersen, landskabsarkitekt og seniorrådgiver ved Skov og Landskab. Konferencens efterhånden trætte deltagere blev udsat for information, provokation og fotomanipulation. Emnet var trusler mod kirkegårdenes træer, hvilket man kan læse mere om andetsteds i bladet.

FDK's formand Klaus Frederiksen sluttede dagen af med at takke Inge Lise Pedersen for den håndfaste styring af dagens program.

Det samlede indhold af indlæggene kan ses på www.sl.life.ku.dk

Champost®

Find din forhandler på
www.champost.dk

Få din have i god kondition

"I forbindelse med, at jeg har lavet TV-programmerne Hokus Krokus og Ønskehaven, har jeg brugt Champost flere gange".

Uddrag fra artikel af Kim Tang:

Hvis man skulle anlægge en frodig og givende køkkenhave, var det altid en god ide at starte med et læs ko- eller hestemøg. Men da ko- og hestemøg ikke sådan er lige til at skaffe og i dag ikke har den samme kvalitet som i gamle dage, valget jeg at bruge Champost som et alternativ. Champost består grundlæggende også af hestemøg og halm.

Mange fordele

I sammenligning med ko- og hestegødning har Champost flere fordele. For det første lugter det ikke på samme måde, det er nemmere at

skaffe og transportere, og sidst men ikke mindst, er lettere at arbejde med.

Ved at tilføre Champost får jeg tilført jorden organisk materiale, som på sigt vil omdanne jorden til en god porøs, mørk havejord - den mørke farve skyldes et højt indhold af humus / organisk materiale. Det gode ved den mørke havejord er, at et højt indhold af humus både er med til at holde på vandet og næringsstofferne.

Fantastiske roser hos genboen

Hvor jeg bor, har min genbo de mest fantastiske roser. Og sidste forår opdagede jeg en af forklaringerne på, hvorfor hans roser var så flotte og frodige. Han lagde et lag Champost rosenjord ud mellem roseme.

SÅDAN forbedrer du nemt jorden

1. Fjern ukrudt, visne planter mm.
2. Riv bedets overflade godt igennem
3. Fordel Champost i bedet, i et jævnt lag på ca. 5 cm.

Mindre ukrudt

Man kan med stor fordel anvende Champosten som jorddække / dæklag. Det kan være mellem hækplanterne, stauderne el. sommerblomsterne, hvor materialet hindrer ukrudtsrørene i at spire. Samtidig forbedres vækstbetingelse, fordi Champosten er et jordforbedrende middel.

GRATIS levering*
ved køb af Big bags
og plantesække
- lige til døren.

*Kun til brofaste øer
i Danmark

*"Jeg har afprøvet Champost®
Jordforbedring i min køkken-
have, og de første resultater
viste en ubegribelig god
vækst. Min kruspersille var
dobbeltså høj og kraftig som
ellers, og mine pastinak
blev enorme."*

Uddrag fra artikel i bladet "Haven"

Forhandles i havecentre
og på planteskoler.

Find forhandlere på
www.champost.dk

Et lille udvalg af vores produkter - Se flere på www.champost.dk

Champost Big Bag
Højbedsmuld

Champost
surbund

Champost
plantesæk

Champost
planteskolejord

Champost
naturgødning

Champost
jordforbedring

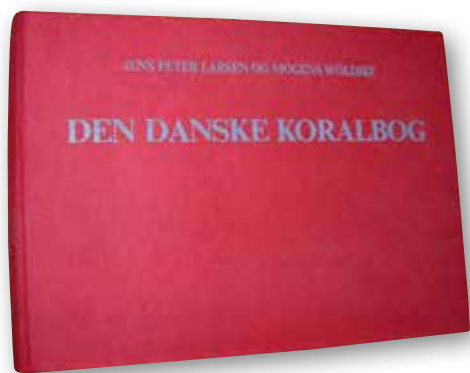
NYHED

"Champost er et godt let/hurtigt-omsætteligt organisk materiale der er med til at holde jorden i en god kondition." Karsten Overgård, Gartner ved Jesperhus

PAS PÅ FOLKEKIRKENS GODE NAVN OG RYGTE

af Lene Halkjær Jensen,
lene.bladet@mail.dk

Udførelse af sang- og musik-stykker fra Koralbogen, er kirkemusikernes almindelige arbejdsområde

I starten af marts måned i år, kunne man i dagspressen læse og høre om ekstra, kontant betaling til en kirkesanger i forbindelse de pårørendes ønske om et særligt musikønske ved en begravelsehandling. Det er ikke et enestående tilfælde og den form for omtale er med til at give et knap så positivt billede af den danske folkekirke.

Kontant betaling mellem bruger og kirkefunktionær er en hurtig og ubureaukratisk løsning på en uafklaret problemstilling: Kan særlige ønsker imødekommes? Er udførelsen af dem en del af arbejdet? Hvem betaler for den ekstra tid, der skal bruges? Kirkeministeriets udtalelse vedrørende betaling, der gives direkte fra kirkens brugere til en af kirkens funktionærer, er dog helt klar: "Det må ikke finde sted. Al afregning skal ske via kirkekassen".

Men når man dykker mere ned i regler og regulativer, forstår man måske bedre hvorfor det alligevel forekommer. Som udgangspunkt er kirkesangeren nemlig kun ansat til at støtte menigheden/ de pårørende ved afsyngelse af salmer fra koralbogen. Udførelse af sang- og musik-stykker, der ikke forefindes i Koralbogen, er ikke automatisk en del af kirkemusikernes arbejdsområde.

Med den nye overenskomst for kirkefunktionærer, som trådte i kraft pr. 1/9-2009 (1/1-2010 for allerede ansatte) er der dog ret vide rammer for, hvad menighedsrådene kan forvente/ kræve af deres ansatte kirkefunktionærer – herunder også kirkemusikere med mere end 8 timers ansættelse pr. uge. Men det kræver at der er en gensidigt accepteret aftale mellem den ansatte og menighedsrådet om, hvad stillingen indebærer – en såkaldt arbejdsbeskrivelse.

De enkelte Menighedsråd kan altså godt vælge, at tilbyde en service som f.eks. udførelse af sang eller musik, der ikke forefindes i koralbogen. Man skal blot være opmærksom på, at det medfører nogle krav til udformningen af arbejdsbeskrivelsen for den enkelte ansatte, samt at brugernes betaling for denne ekstra service, skal fremgå af takstregulativet og at afregningen skal ske via kirkekassen.

Særlige opgaver kan aftales i en arbejdsbeskrivelse

Udførelsen af særlige musikønsker kan godt være dækket af en arbejdsbeskrivelse, hvis den ansatte og menighedsrådet er enige om vilkårene heri. Disse vilkår kunne f.eks. være ekstra tid til forberedelse og en løn, der svarer til de kvalifikationer, der kræves for f.eks. at synge en solo. Man kan så aftale nogle rammer for omfanget, således at det kan indgå i den samlede beregning af timetallet for den enkeltes ansættelse. Er man usikker på omfanget af den slags særlige opgaver, kan man også vælge at aftale, at de honoreres efter medgået tid.

Har den ansatte under 8 timers ansættelse pr. uge, er de ikke dækket af den nye overenskomst. Her kan man tage udgangspunkt i Dansk Kirkemusiker Forenings aftale for honorarlønnede kirkemusikere, hvis der skal udføres og honoreres opgaver ud over det sædvanlige. Uanset hvilken model man vælger, eller hvordan ansættelsesforholdet er, skal brugerens afregning ske via kirkekassen.

Betjening af ikke-medlemmer

Man kan så spørge sig selv, hvorfor overhovedet omtale dette i et tidsskrift for kirkegårde... Det er der flere grunde til – her kan nævnes et par stykker: Generelt bliver kirker og kirkegårde opfattet som en helhed – Dårlig omtale af den ene eller anden, giver et uheldigt billede af helheden – Folkekirken.

En anden grund er, at folkekirken mange steder har en form for "monopol": Både hvad angår kirkegårde og på lokaler, der er egnede til afholdelse af bisættelser og begravelser. I kraft af folkekirkens dalende medlemstal, møder vi på kirkegårdene flere og flere, der ikke er medlem af folkekirken, men alligevel ønsker en begravelseshandling, der i form og sangvalg ikke afviger væsentligt fra en folkekirkelig ceremoni. Hvis præsten medvirker ved ceremonien, følger kor og organist sædvanligvis med. Hvis de pårørende ønsker en ceremoni uden præstens tilstedeværelse, er situationen lidt anderledes: I disse tilfælde er det ikke altid en selvfølge, at kor og organist deltager – og det vil derfor være bedemanden eller de pårørende, der skal træffe aftale om udførelse og honorering af musik og sangledsagelse. Typisk med den eller de, der i forvejen er ansat på stedet... Altså en anden gråzone indenfor samme område – og med de samme muligheder for historier til dagspressen.

Princippet er her lidt det samme: De enkelte menighedsråd kan godt vælge, at kirkefunktionærerne skal medvirke ved bisættelse/ begravelse af ikke-medlemmer fra folkekirkens lokaler - og pålægge dem at deltage. Hvis kirkefunktionærernes deltagelse ved de ikke-folkekirkelige ceremonier ikke medfører en overskridelse af det samlede timetal for den enkeltes ansættelse, ligger det indenfor rammerne for ansættelsen, jf. overenskomsten. Hvis det medfører en større, generel stigning i timetallet, skal det genforhandles med den ansatte.

Taksterne skal udformes så de dækker problematikken

Når folkekirken betjener en person, der ikke er medlem af folkekirken, har man mulighed for at opkræve et beløb, der maksimalt må svare til de udgifter, der er forbundet med udførelsen af den aktuelle opgave. Det gælder for de udgifter, der er forbundet med at erhverve et gravsted og for gravkastning eller urnenedsættelse på kirkegården. Det samme gør sig gældende for den kirkelige betjening og for brugen af kirkens lokaler.

Man kan i takstregulativet fastsætte nogle takster for både organist, kor, kirketjener og for brug af kirkens lokaler. Taksterne skal afspejle de udgifter, som kirken har i forbindelse med at stille personale og lokaler til rådighed. I takstregulativet kan man ligeledes indføre en takst for

udførelse af musik og sang, der ikke forefindes i koralbogen, eller kræver ekstra forberedelse. Det kunne f.eks. være i form af en timepris for en organist hhv. kirkesanger. De pårørende har så muligheden for at bestille og betale de ønskede ydelser via kirkekontoret eller kirkegården.

Menighedsrådene bestemmer selv

Det er de enkelte menighedsråd, der afgør i hvilket omfang, man vil imødekomme særlige musikønsker og om man vil stille personale til rådighed for bisættelse/ begravelse af ikke-medlemmer.

Man kan nok forvente at tendensen for begge dele er stigende – og at det er spørgsmål, de enkelte menighedsråd på et tidspunkt er nødt til at tage stilling til. Det vil være en hjælp for de ansatte, at der lokalt er klare aftaler om, hvorledes man skal forholde sig, når man stilles overfor forespørgsler, der ligger lidt udenfor de sædvanlige rutiner.

For dem der benytter sig af folkekirkens ydelser, vil det også være en fordel, at der er en klar prispolitik for de områder, der ligger udenfor folkekirkens gratis kerneydelser.

ELEKTRISK KATAFALK

Med hæve- sænkekasse & hæve- sænkeruller

PR. STK.

66.500,-

NYHED

Læs mere på www.dansand.com

Betjening

Flotte materialer

Hæve/sænke

Dan Sand

DSN A/S · TLF: 96 56 41 00 · E-MAIL: INFO@DANSAND.COM · WWW.DANSAND.COM

Forbehold for trykfejl, prisstigninger og udsolgte varer.

AKTUELLE TRUSLER OG UDFORDRINGER MED KIRKEGÅRDENS TRÆER

af Jørn Skov,
tonder-kirkegaard@mail.tele.dk

Fotomanipulation: På ganske kort tid kan et harmonisk samspil mellem kirken, omgivelserne og et af kirkegårdens store træer ændres dramatisk!

Palle Kristoffersens foredrag var opdelt i to hovedtemaer, med fokus på de trusler som træerne er udsat for: Træer går ikke bare ud – der er som regel en årsag:

- Svampe og skadedyr
- Skader

Svampe og skadedyr

De forskellige sygdomme, der kan ramme træerne, blev gennemgået. Fælles for sygdommene er, at de normalt ikke kan bekæmpes, men at det er vigtigt at kende sygdomsbillederne, for at håndtere træerne korrekt i forhold til angrebene. Sygdommene kan deles i tre grupper ud fra deres skadevolder.

- **Skadedyr**, hvor angrebet normalt kommer i bølger. For gammelkendte skadedyrsangreb vil disse normalt være skæmmende for træerne og ikke livstruende. En ny type angreb af skadedyr bliver mere udbredt, som følge

af globaliseringen. Den øgede transport af plantemateriale verden rundt, kan medføre invasive arter af skadedyr. De nye typer af skadedyr har i de fleste tilfælde ikke nogen naturlige fjender, hvorfor de hurtigt kan opformere sig. Sygdomme forårsaget gennem invasive arter, vil ofte være dødelige for træerne.

- **Svampesygdomme**, der udbredes hurtigt og ofte er dræbende for træet. Kan spredes af insekter.
- **Vednedbrydende svampe**, der udvikler sig langsomt og i starten er usynlige. Medfører risiko for væltede træer eller nedfaldne grene.

Palle Kristoffersen gennemgik forskellige kendte skadebilleder for skadedyrs- og svampeangreb på træer. Billeder af træer, der er angrebet af de forskellige sygdomme og skadevoldere, kan ses på Skov og Landskabs hjemmeside; www.sl.life.ku.dk.

Skader

Skaderne som skabes ved ukyndig behandling af træerne kan vi derimod gøre noget ved. Den form for skader kan inddeles i 2 kategorier; afhængig af hvorfor de opstår:

- Ubetænksomhed og uopmærksomhed
- Betænksomhed og opmærksomhed

Ubetænksomhed og uopmærksomhed: Skaderne kan f.eks. være barkskader efter påkørsel, eller opbinding/stammebeskyttelse, der ikke er fjernet i tide. Det kan også være en manglende, rettidig beskæring i forhold til træets funktion.

For at undgå en fejlbehandling af træerne, er det nødvendigt at tænke langsigtet og lave en samlet plan for træerne på kirkegården. Planen skal indeholde en beskrivelse af træets funktion i kirkegårdens anlæg og hvordan træerne skal plejes. Specielt er det vigtigt at plejen af træerne i etableringsfasen på op til 10 år gøres korrekt. Efter denne fase vil træernes udvikling ofte være selvbærende. I planen bør der også være en beskrivelse af, hvordan anlægget omkring træet plejes, så det sikres, at der ikke opstår skader fra plejen af disse arealer; som f.eks. barkskader.

Betænksomhed og opmærksomhed er iflg. Palle Kristoffersen den største trussel mod kirkegårdenes store, markante træer.

Et stort og veludviklet træ har en helt unik harmoni i sin opbygning: En stor, tyk hovedstamme, der deler sig til tykke grene, der igen deler sig til mindre og mindre grene, for til sidst at ende i tynde kviste og blade.

En forkert beskæring af træet kan fuldstændig ødelægge den harmoni. I visse tilfælde kan en kraftig og ukyndig beskæring, være et endnu større indgreb i samspillet mellem træet og dets omgivelser, end en fældning ville være.

Det er derfor tankevækkende, at Provstiudvalgene kun skal godkende fældning af store træer, jf. bekendtgørelsen om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. I den forbindelse skal de sikre at de skønhedsværdier, der er knyttet til samspillet mellem kirke, kirkegård og deres omgivelser ikke forringes.

En beskæring af de store træer skal ikke godkendes i Provstiudvalget, selvom konsekvenserne kan være mindst lige så store. Det betyder, at et menighedsråd

kan beslutte afgørende ødelæggelser af kirkegårdens træer, gennem en forkert beskæring.

Tankevækkende er også, at et menighedsrådsmedlem den ene dag kan beslutte en ødelæggende beskæring af træer på kirkegården i eget sogn, og dagen efter - som medlem af et provstiudvalg - kan nægte at godkende en fældning af træer på kirkegården i et andet sogn; med henvisning til træernes skønhedsværdi i samspillet mellem kirkegård og omgivelser...

For at understrege betydningen af de store markante træer, blev der vist eksempler på de store træers betydning for oplevelsen af kirken, kirkegården og samspillet med omgivelserne. Gennem fotomanipulation blev det vist hvordan forkert beskæring, i løbet af et øjeblik, kan ødelægge et harmonisk samspil mellem kirke, kirkegård og omgivelserne. Derfor: Søg rådgivning før store træer beskæres!

Palle Kristoffersen konkluderede til afslutning, at det er vigtigt at have et bredt artsudvalg af træer på kirkegården, som et værn mod sygdomme og skadedyr. Endvidere er det vigtigt at tænke langsigtet og have træer i mange aldersklasser, så der altid er et antal gamle kæmper, til at give kirkegården og dens omgivelser karakter.

TRÆER ER IKKE BLOT EN ARV FRA FORTIDEN
– MEN OGSÅ ET LÅN FRA FREMTIDEN

Træ

- beskæring
- plantning
- fældning
- flytning

rodfræsning og rådgivning

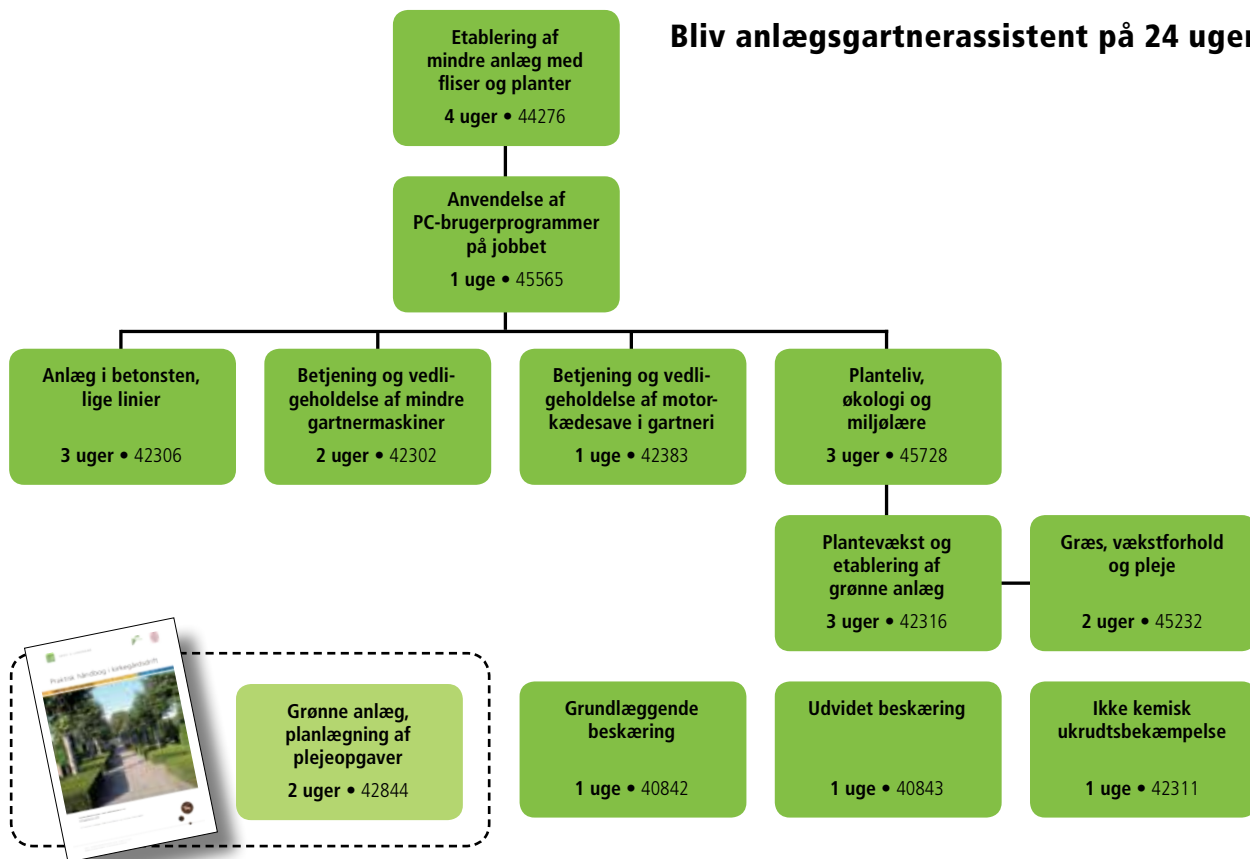
Tree Care ApS
 Ingegårdsvej 11 - 4340 Tølløse
 Fax: 59 18 69 77
 www.ks-treecare.dk
 E-mail: ks@ks-treecare.dk

Steen Kristensen Tlf.: 59 18 50 77
 Kim Poulsen Tlf.: 43 45 11 90

ANLÆGSGARTNERASSISTENT

Bliv anlægsgartnerassistent på 24 uger

Grønne anlæg, planlægning af plejeopgaver - 42844

Kendskab til bøgerne:

- Normer og vejledning for anlægsarbejde 2010
- Pleje af grønne områder DA
- Praktisk håndbog i kirkegårdsdrift
- Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde

Kursusindhold:

- Vejledning for driftspersonalet i forhold til centrale arbejdsopgaver
- Arbejdsprocesser
- Udførelseskrav - vejledning

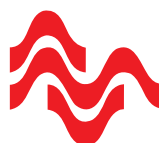
Kursusdatoer:

03.10.11 - 14.10.11
06.02.12 - 17.02.12
13.02.12 - 24.02.12
20.02.12 - 02.03.12

Yderligere oplysninger og tilmelding til:

Kursussekretær Ane Pedersen
76 37 37 91 • ap@amusydk

AMU SYD
VOKSENUDDANNELSE FOR ALLE

KIRKEGÅRDSANSATTE TAGER ANSVAR FOR DERES KIRKEGÅRD

af Judy Reimer,
AMU SYD

Faglærer Ole Daugaard til højre i billedet viser hvordan højden og bredden på hækken har indflydelse på plejen

Her anvendes den praktiske håndbog af Varde Kirkegårds ansatte.

Effektivisering og dokumentation har også indfundet sig på kirkegården. Med udgivelsen af de to håndbøger "Praktisk håndbog i kirkegårdsdrift" og "Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde", har gartnerne fået et håndgribeligt værktøj til arbejdet på kirkegården.

Et er teori, men hvordan skal den aktive gartner få tankerne fra teksten, gennem de grønne fingre og ud på kirkegården?

AMU SYD har udviklet et kursus i planlægning af plejeopgaver, med udgangspunkt i den Praktiske Håndbog i Kirkegårdsdrift. Kurserne er målrettet kirkegårdsansatte, som lærer hvordan de laver plejeplaner og kvalitetsbeskriver arbejdet. Der undervises i konkrete eksempler fra kursistens egen kirkegård, i byen eller på landet.

Landsbykirker og bykirkegårde

På nuværende tidspunkt har der været afholdt 3 kurser, med 15 deltagere pr. hold fra landsbykirker. Derudover har vi haft kurser med by kirkegården fra Christianskirken i Sønderborg, Vejle, Åbenrå samt Varde.

Forandringer skal komme nedefra

Kirkegårdsleder Birgit Møller Bach fra Varde deltog i kurset i foråret 2010. "Jeg valgte at melde alle 12 gravere og kirkegårdsansatte samt en kontorassistent og mig selv til kurset, af flere årsager", fortæller Birgit. "De nye regler kommer ovenfra, men for at vi kan få de nye rutiner succesfuldt implementeret på vores kirkegårde, tror jeg på, at forandringerne skal komme nedefra", fortsætter hun. "Dertil kommer den samhørighed og fællesskabsfølelse det giver, når vi alle er af sted sammen. Det må bestemt ikke undervurderes".

Birgit synes kurset var godt, på en jordnær måde. "Vi arbejdede med plejeplaner for vores egen kirkegård og fik sat spørgsmålstegn, ved ting som vi alle tog som en selvfølge. Eksempelvis, hvordan og hvor ofte græsset slås eller hvor høj den høje og evigt besværlige bøgehæk egentligt bør være. Lærer Ole Daugaard, var på en indlevende og engageret måde, med til at løfte vores interesse og lydhørhed. Med inddragelse af vores egen kirkegård, med besøg og fotos fra stedet føltes kurset nærværende og relevant, slutter Birgit af.

Hvorvidt plejeplanerne er blevet implementeret på kirkegården er så som så, men de ansatte har i dag en fælles forståelse for driften og tænker anderledes, når de arbejder. Birgit vil løbende følge op på kurset. ”Små skridt er vejen frem”, siger hun. ”Ikke alle var lige begejstrede for at skulle på kursus i 10 dage, men jeg valgte ikke at give dem valget denne gang”.

Skolen tænker kun på at tjene penge

Gartner Villy Bennetsen på 62 år, var en af de største skeptikere. ”Med min livserfaring, kunne jeg ikke se, hvad en udefra kommende gartner, kunne lære os, siger Villy. ”Det eneste sådan en lærer eller skole tænker på er indtjening. De er lige glade med, hvad det gavner os medarbejdere”, fortsætter han. Til hans store overraskelse, fik han ikke ret.

”Faglærer Ole Daugaard som har arbejdet som selvstændig anlægsgartner i mange år, ved virkelig, hvad han taler om. Alt, hvad han sagde var veldokumenteret, undersøgt eller afprøvet på ham selv”, fortsætter Villy. ”Men Ole ville også gerne lytte. Hvis jeg havde en anden erfaring eller mening, tog han tid til at lytte med ægte interesse”, afslutter Villy.

Der er langt fra gartnerskuret på Varde kirkegårde, til Susanne Guldager fra Skov og Landskab på Sjælland, hvor det hele startede.

Baggrund for kurset

Det var Susanne Guldager og Christian P. Kjølner, som analyserede, udviklede og skrev håndbogen i årene 2008 og 2009 i samarbejde med FDK (Foreningen af Danske Kirkegårdsledere) og Kirkeministeriet.

Håndbøgerne sætter nye standarder for driftsstyring af kirkegården. Med anderledes kvalitets-beskrivelser tvinges nytænkning ind på kirkegården. Arbejdsopgaverne skal synliggøres, ressourceforbrug og behov skal nedskrives. Via detaljerede kort over kirkegården i Danmark, bliver det i fremtiden lettere at udregne tidsforbrug samt behov for arbejdstimer på givne tidspunkter.

Håndbøgerne er overskuelige og griber på en konkret og overskuelig måde, driftsstyringen an, så effektiviseringen stiger og udnyttelse af ressourcerne optimeres. Dette er tænkt som en hjælp og til glæde for såvel menighedsrådene, de ansatte og brugerne af kirkegården. På AMU SYD udbydes kurserne i efteråret 2011 og foråret 2012.

Fuchs og AVANT staldkat

- DANMARKS MEST FLEKSIBLE MINILÆSSER....
Over 100 forskellige redskaber på lager.

Årlig besparelse på flere hundrede arbejdstimer!!

Priser fra kr. 85.000,-

Se også vores store udvalg af brugte maskiner på www.sorring-maskinhandel.dk

Snekost

Rotorklipper

Trailer

Rendegraver

Hækkeklipper

Løvsuger

Kom til Sorring og se alle modellerne og det store redskabsprogram. Vi har det hele på lager. Du får selvfølgelig din kørsel godtgjort når du køber en maskine.

SORRING MASKINHANDEL A/S -
JYLLAND/FYN: Tlf.: 86 95 75 22 - SJÆLLAND/ØERNE Tlf.: 59 65 60 37

www.sorring-maskinhandel.dk
info@sorring-maskinhandel.dk

PRAKTISK Udstyr I PROFESSIONEL KVALITET

Felco – Löwe – ARS – Silky – Wolf Garten
& meget andet udstyr til det grønne område

Se hjemmeside eller bestil
gratis katalog 2009-10-11 (320 sider)

Dansk Skovkontor A/S | TLF 57 83 01 10
www.dansk-skovkontor.dk

Dansk Skovkontor A/S

Grundlagt 1950

WITTENBERG PLANTESKOLE

Dorrit & Palle Andreassen
Nørremarksvej 54
5690 Tommerup
CVR 61077014
Tlf 64 762270

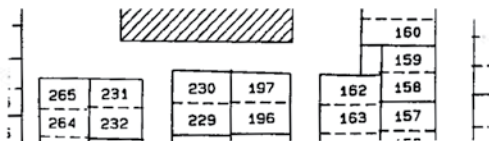
Thuja & Buksbomhæk

til kirkegårde.

Se priser og aktuelle størrelser på:

www.wittenbergplanteskole.dk

Kirkegårdskort

- Opmåling
- Korttegning med EDB
- Informationssystemer
- Fremtidssikring
- Rådgivning
- Nummerering
- Protokoller

Landinspektørcentret A/S

Nygade 46, 7400 Herning, Tlf. 97 123688

Skælskør Anlægsgartnere A/S

LANDSKABSENTREPRENØRER

www.skag.dk

Velkommen til en verden
af grønne fingeraftryk.

SKÆLSKØR: T 58 16 47 00 - Teglværksvej 2B, Tystofte - 4230 Skælskør - kontakt@skag.dk
ØLSTYKKE: T 47 17 47 00 - Frederikssundsvej 235 - 3650 Ølstykke - oelstykke@skag.dk
ODENSE: T 66 11 47 04 - Peder Wessels Vej 17 - 5220 Odense SØ - odense@skag.dk
KALUNDBORG: T 58 16 47 00 - Flakagervej 36 - 4400 Kalundborg - kontakt@skag.dk

Vi har et bredt sortiment og er leveringsdygtige i:

- Buske, træer og stedsegrønne til mange forskellige formål
- Rhododendron i varierende typer med smukke farver
- Roser, stauder, græsser og bunddække i en bred farvepalet

Alle planter leveres i høj kvalitet og det er altid muligt at få et godt tilbud på større planteleverancer.

Vejenbrød Planteskole ^{A/S}

Vejenbrødvej 25 - 2980 Kokkedal - Tlf. 48 28 01 77 - Fax. 48 28 01 96

www.vp-as.dk - salg@vp-as.dk

SAN MICHELE – VENEDIG

af provst Leif Arffmann,
lar@km.dk

San Michele øen der er fyldt med cypresser, er Venedigs kirkegård. Den indeholder også Venedigs ældste renæssance kirke, San Michele i Isola. Fredningstiden er kort og på grund af pladsmangel, flyttes ligresterne til et permanent hvilested et andet sted.

Et kirkegårdsstudie i gyldne farver men med stænk af mistro og mindretal. Overvejelser efter et ophold på San Michele i april og oktober 2010.

En kirkegård har i følge den gængse opfattelse 4 funktioner. Disse er: 1) Den hygiejniske, liget skal væk. 2) At være stedet for sorgbearbejdelsen, 3) At formidle og være stedet for kontakten med evigheden og endelig 4) at være stedet hvor den sociale status kan markeres. Disse funktioner er almene, hvor vi end befinder os, om end de vægtes forskelligt til forskellige tider.

Vi vil nu i det følgende se på, hvorledes en speciel by, Venedig, danner ramme om dette almene at indrette kirkegård og begravelsespladser og zoomer ind på en bestemt del af dette område, nemlig hvorledes et mindretal kan indrette sig i forhold til begravelsespladser og kirkegård.

Som i andre europæiske byer, blev kirkerne anvendt som begravelsespladser, om end det ikke kan have været alle, der er blevet begravet i kirkerne. Der fandtes faktisk kirke-

gårde i byen, men af pladshensyn og af sundhedsmæssige grunde gjorde man her, som man gjorde andre steder og gør fortsat – man gravede knoglerne op og fragtede dem til et benhus, et ossuarium på øen San Ariano i den nordlige del af lagunen, hvor der siden 1565 var indrettet et sådant ossuarium.

Udviklingen i Venedig følger det øvrige Europa, de hygiejniske forhold gør det nødvendigt at holde op med at bruge kirkerne som begravelsespladser. Lægen Andrea Valatelli skriver således i 1803: ”De velhavende Venetianere, uanset om de er håndværkere, borgere eller adelige, anser det for uværdigt at skulle begraves på en kirkegård; for sådanne er forbeholdt folk i den yderste fattigdom. Derfor er det således, at den største del af venetianerne vil begraves i kirkerne.” Valatelli fortæller videre, at der ved højvande kommer vand ind i kirkerne og dermed i gravene med en frygtelig stank til følge. Rent faktisk oplyser kilderne, at man var nødt til at lukke nogle kirker af den grund.

Da Napoleon erobrer byen, ændrer forholdene sig. Napo-

San Michele – Venedigs begravelsesplads - er et imponerende ingeniør – og entreprenørarbejde, der blev færdiggjort i 1839.

leon udsteder i 1804 det i denne sammenhæng berømte Saint Cloud Edikt, hvor det hedder, at alle gravsteder i kirkerne indenfor det område i Europa, hvor fransk forvaltning er indført, skal lukkes. I stedet skal der indrettes begravelsespladser udenfor byernes midte. Når det gælder Venedig, er det naturligt nok øerne, der kommer i søgelyset. Der skal derfor anlægges kirkegård på en af de omliggende øer. Valget falder på San Cristoforo, en ø nordvest for byen. Her lå et kloster og en kirke, tilhørende Augustiner-eremitter - ordenen men begge dele blev som følge af Napoleons forordninger revet ned og en kommunal kirkegård blev anlagt på øen i 1813. Men den viste sig ikke at være stor nok. Ved siden af San Cristoforo lå imidlertid øen San Michele. Her var der plads, for så vidt det var muligt at anvende det dér liggende calmaldolenserklosters store plantage- og haveområde. Det blev der skabt mulighed for, og Byen Venedig aftalte med klosteret, at munkene skulle være behjælpelige i forbindelse med begravelser. Klosteret var i disse år i øvrigt blevet et fransiscaner kloster.

Herefter skete det, at de to øer blev forbundne. Der blev foretaget et imponerende ingeniør – og entreprenørarbejde og etableret en sammenvoksning af øerne, således at man kunne skabes een stor begravelsesplads for Venedig. Dette arbejde blev færdiggjort i 1839.

Det er den officielle historie. Den kan vi læse i flere fremstillinger. Men når vi ser lidt under overfladen, så er der mere at berette om tilblivelsen af denne kirkegård. Og her skal blikket rettes mod det tyske mindretal i byen. Venedigs senat udsteder allerede den 11. februar 1719 et dekret, der giver det tyske mindretal i byen tilladelse til at anlægge en kirkegård på en egnet ø. Og det var just den før omtalte San Cristoforo, der blev fundet velegnet som begravelsesplads for det tyske mindretal. Som det ligeledes er nævnt, lå der her et kloster, der var beboet af Augustiner-eremitter.

En af indgangene til kirkegårdene på San Michele øen i Venedig.

Med abbeden for dette kloster blev der indgået en aftale om, at det nordlige hjørne af øen kunne anvendes, mens der med Venedigs bystyre blev indgået aftale om, at også ikke romersk-katolske tyskere kunne begraves her, og at området skulle forsynes med mure, så der ikke var offentlig adgang. Det tyske, lutherske mindretal skal således være indenfor murene, de mure, der danner ramme om deres kirkegårde med alle dens fire funktioner.

Da Napoleon i slutningen af 1700-tallet erobrer Venedig, betyder dette, at der officielt indføres religionsfrihed, men den venetianske republik er nu ophørt med at eksistere. Den sidste doge Ludovico Manin abdicerer i 1797 og dermed ophæves mange af republikkens bestemmelser, bl.a. handelsprivilegierne for de tyske købmænd. Og da Napoleon efter at have byttet Venedig med Østrig for at få Lombardiet, tager Venedig tilbage og krones som konge af Italien i 1804, så bliver mindretallets betingelser ganske forværrede.

Klosteret på San Cristoforo blev konfiskeret af de franske myndigheder, klosteret ophørte med at eksistere og den franske stat tog ejendommene til sig selv. Øen og klosteret blev taget i brug som militært område, muren omkring den tyske kirkegård blev revet ned og bronzen fra gravminderne blev fjernet. De franske myndigheder og byen Venedig gav ordre til, at gravminderne skulle fjernes og i 1811 skal den tyske menighed øjeblikkeligt grave ligene op, fjerne ligrester og gravminder og selv betale de udgifter, der er forbundne hermed. De døde kan de så begrave ude på det ovenfor omtalte ø San Ariano, dér hvor der i mange hundrede år havde været et benhus, men det skal være udenfor den mur, der er rejst for at skærme benhuset. Byen Venedig vil nu ikke have tyske lutheranere indenfor murerne. For er de overhovedet kristne sådan nogen? Kirkegårdens funktion af kontakten med evigheden synes her at skrumpes ind til et snævert konfessionelt spørgsmål.

Der følger en meget lang strid om dette spørgsmål. For det tyske mindretal protesterer mod denne beslutning, og modsætningsforholdet bliver tydeligt konfessionelt, det er byen Venedig som den romersk-katolske by, der står over det tyske mindretal, som dem, der ikke er katolikker, men derimod tilslutter sig den augsburgske konfession, som det i et af dokumenterne hedder. Det tyske mindretal forsøger at gå udenom bystyret og direkte til de franske myndigheder ved vicekongen over Italien Prins Eugen.

Samtidig med disse uoverensstemmelser arbejder Venedigs Bystyre på at skabe den ovenfor omtalte nye kirkegård, først på San Cristoforo øen og sidenhen ved at forbinde denne med San Michele. Og det er i de nævnte stridigheder værd at lægge mærke til, at det tyske mindretal ihærdigt prøver på at sikre sig begravelsespladser, der er skærmede med en mur, mens venetianerne helst have dem udenfor kirkegårdsmuren. Hvordan løser man det problem? Det gør man ved at erindre, hvorledes det var gjort på San Ariano.

Patriarken af Venedig, det lokale kirkelige overhoved slog nemlig fast i 1818, at den nye kirkegård skulle indrettes således, at ikke katolikerne blev adskilt med en mur fra katolikkernes sidste hvilesteder. Og dermed fik de tyske lutheranere deres egne begravelsespladser, deres egen kirkegård, men tydeligt afgrænset, således at det også i 2010 kan ses, hvem der er hvem – i døden.

Litteratur:

Paolo Franceschi: Venezia San Michele in Isola, Guida Pratica Illustrata, 1992.

Stefan Oswald: Die Inquisition, die Lebenden und die Toten, Venedigs deutsche Protestanten, Jan Thorbecke Verlag Sigmaringen, 1989

All'Ombra de' Cipressi e dentro l'urne.... I cimiteri urbani in Europa a duecento anni dall'editto di Saint Cloud, Bononia University Press 2007

Grillo®

FD 1100
Nyeste model med nyt sugesystem for optimal opsamling af græs og løv. 900 l beholder med højtip. Minimal venderadius.

FD 220/280
To modeller af frontmonterede klippere med opsamlere til mindre og mellemstore arealer, hvor god opsamlingssevne og smidighed er et krav.

Bee Fly
Effektiv og særdeles manøvredegtig maskine for opsamling af græs og løv. Fås i flere variationer og størrelser.

FX 20 Zero Turning
Nyeste frontmonterede Zero Turning klipper. Hurtigt skift fra bioklip til bagudkast.

KIBA

Skolevej 30 · Drastrup
8960 Randers SØ
Tlf. 70 25 00 20 · Fax 70 25 00 30
www.kiba.dk · info@kiba.dk

Hansen & Kiilsholm

Når man klipper græs med Walker Mower opnår man et klipperesultat nær det perfekte. Desuden kan du reducere din klippetid med ca. halvdelen i forhold til en almindelig havetraktor. Bygget til professionelt brug.

Kontakt os for en uforpligtende demonstration.
Det er ikke til at tro på før man har oplevet det. Derfor tilbyder vi demonstration af Walker Mowers, så du kan opleve hvordan en Walker Mower arbejder: hurtigt og perfekt med eller uden opsamlere. Robust, driftssikker og gennemprøvet konstruktion.

Walker forhandles hos:
Leo Rosendal a/s
 Røllikevej 17 - 9310 Vodskov - Tlf. 98293222
HN Maskiner
 Ballorumvej 104, Brund - 7700 Thisted - Tlf. 96170555
Kolding Have og Park Maskiner ApS
 Merkurvej 27c - 6000 Kolding - Tlf. 75568566
Sønderborg Skov-Park & Have ApS
 Grundtvigs Alle 178 - 6400 Sønderborg - Tlf. 74434050
Hansen & Kiilsholm
 Skibhusvej 51 - 5000 Odense C - 66117532
Elite Service
 Sortevej 25 - 8543 Hornslet - Tlf. 86156302
Sivertsen a/s
 Høgevej 7 - 3400 Hillerød - Tlf. 48240411

Ring 20237532 hvis du ikke kan finde en forhandler i dit område. Så kommer vi til dig og laver en uforpligtende demonstration.

Skibhusvej 51 • 5100 Odense C • 66 11 75 32

www.hansen-kiilsholm.dk • mbh@hansen-kiilsholm.dk

STAMA LØVSUGER

Forbedret model m bla. vendbar betjeningshåndtag - kompakt holder for sugeslange, 4 kraftige hjul sikrer stabilitet på ujævnt terræn.

STAMA MINILÆSSER

Type D330 -her med frontskovl
Markedets mest manøvredegtige minilæsser. God stabilitet og meget lille venderadius. Fås fra 80 cm

STAMA EL-TRUCK

NY MODEL - 48 Volt
Med servostyring og kørelys. Værktøjskuffe og 100 cm i bredde.
Fås med drejelad

STAMA KNÆK-TRUCK

Stama minitruck også kendt som knæk-truck. Fås benzin eller el-drevet og med hydraulisk tip.
Fås med drejelad

K-VOGNEN

K-VOGNEN

Vogne fra 600 - 5000 kg.
MANGE special løsninger.
Se www.gmr.dk

K-HØJTRYK VASKER

M/Honda motor eller hydraulisk drevet F-montering på læssemaskiner.

K-JORDKASSE

Hydraulisk løft og tipping, 55°
G30 læsler 3m³ - G45 læsler 4,5 m³

K-LØVSUGER

13 - 18 HK med elstart.
Ekstra støjsvag lyddæmper.

FDK'S ADMINISTRATIONS KURSUS

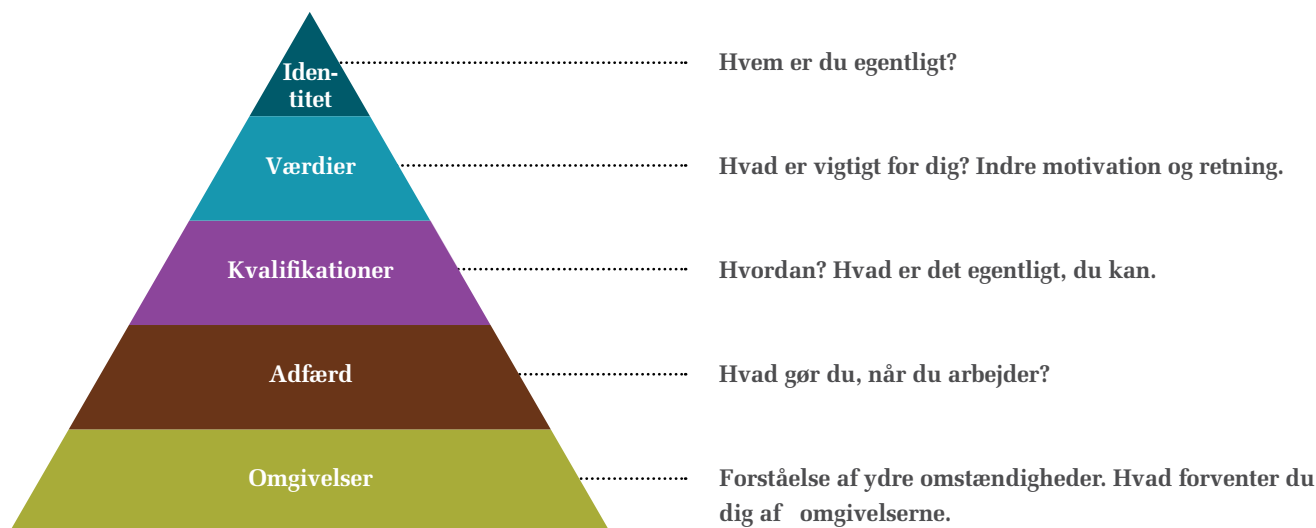
af Michael Smidemann,
Aars Kirkegård – kirkegaard@aarskirke.dk

Et bredt indblik i kirkegårdens administration.

Som relativt ny kirkegårdsleder, oplevede jeg at dumpe ned i helt ny verden, hvor der dagligt dukkede en række spørgsmål op. Spørgsmål, som man ikke lige finder svarene på i ens hukommelses-rygsæk fra tidligere erhvervserfaring og uddannelse. Det gjorde at jeg hurtigt tilmeldte mig FDK's kursusmodul "Jura, forvaltning og økonomi", hvilket gav en masse input til en del af gråzonerne i hukommelsesrygsækken. Alligevel stod jeg tilbage med en fornemmelse af, at jeg manglede noget om de forskellige love og cirkulærer på den "driftsmæssige side" af det at drive en kirkegård. Så da kursusprogrammet for FDK "Administrations kursus" blev sendt rundt, var det med en forventning om at det ville kunne udfylde nogle af de huller, som jeg følte jeg havde efter "Jura, forvaltning og økonomi".

Hovedemnerne i programmet var bl.a., "Opnår du det du gerne vil? Fra værdier til resultater", "Gravstedsretten", "Ergonomi og kontorindretning", "Regnskab og Bogholderi", "Håndtering af kister på kirkegårde", "Hvilke skrivelser bruger vi kirkegården og hvorfor" og "Forebyggelse af stress".

For de tidligst ankomne var der tid til at gå om bord i Vissenbjerg Storkro's morgenbuffet, inden dagens første punkt "Opnår du det du gerne vil? Fra værdier til resultater" ved Lina Olsen fra 2ChangE. Lina Olsen arbejder bl.a. med "de logiske niveauer" til at redegøre for, hvad der former individet, værdier og den interaktion der er mellem de forskellige niveauer.

Efter afklaringen af værdier og hvordan interaktionen mellem individ og omgivelser påvirker hinanden, tog Lina fat på hvordan man kunne ændre og påvirke værdier hos individet og gruppen. Et af mantraerne var "TPL" – "Tro På Lortet"; hvis du gør som du plejer, får du som du plejer! Altså ønsker du at ændre din nuværende situation, skal du ville det 110 %. Det næste var villigheden til at yde den nødvendige indsats, hvor vi blev udsat for lille eksperiment: "Tør du kysse frøen". Med total tavshed i lokalet og en stor portion skepsis i ansigterne hos samtlige kursister og en indre afvejning af "cost – benefit" ved kysse frøen, tog én sig sammen (under lettere pres fra omgivelserne) og "kyskede" frøen. "Benefit" var i dette tilfælde frøen, til glæde for kursistens datter. Eksperimentet viste med al tydelighed, at vi har en tendens til lægge bånd på os selv i forhold til opnå noget; af angst for omgivelsernes reaktion eller for at indsatsen måske ikke står mål med gevinsten. En gang imellem må man tage springet, og håbe på faldskærmen folder sig ud og man lander på fødderne.

Efter frokosten overtog Finn Langager Larsen fra Kirkeministeriet stafetten og turen foresatte ned af lovgivningens, bekendtgørelsernes og cirkulærernes lange vej. På grund Finns indgående indsigt og viden om begravelse og ligbrænding, samt reglerne vedr. kirkegårde, blev turen langtfra tung og træg. Med gode anekdoter og andre sjove fortællinger, fik 2 ½ time hurtigt ben at gå og samtlige kursister blev bedre rustet på lovgivningsmæssige område. Med trang til frisk luft og en times tid til aftensmaden, indvilligede Jørgen Pedersen (kirkegårdsleder ved Vissenbjerg Kirkegård) i, at give en guidet tur på Vissenbjerg Kirkegård og besøge Vissenbjergs højeste punkt.

Dagens sidste indslag var "Ergonomi og kontorindretning" ved fysioterapeut Nina Gregersen. Hun havde vel trukket det værste tænkelige tidspunkt mellem kl. 19.30 til 21.00, efter aftensmaden. Jeg må tilstå, at jeg havde en vis skepsis til hvorledes hun skulle holde folk vågne, men den skepsis blev dog gjort til skamme meget hurtigt. Hun formåede endog, at få de "ældre hanner" med til diverse ergonomiske øvelser, hvilket må siges at være en bedrift af de store, efter en veloverstået aftensmad. Så med gode råd til korrekt kontor indretning og ideer til små øvelser, blev der sat punktum for den første kursusdag.

Næste morgen blev der lagt hårdt ud med "Regnskab og bogholderi" ved revisor Allan Dalkvist, som bl.a. selv sidder som kasserer ved et menighedsråd. Selv for os som ikke sidder med regnskabet, formåede Allan

Dalkvist, at give et interessant indblik det, som på det seneste har fået en række kordegne og kontorassistenter til at rive sig håret af forundring. De af kursisterne som arbejder med regnskaberne, fik efter mit indtryk, afklaring af eller en uddybende forklaring på de problemstillinger, som knytter sig til de nye kontoplaner.

Efter frokosten blev det tid til se på "Håndtering af kister på kirkegårde" ved embedslæge Henrik Lyngbeck Hansen. Henrik Lyngbeck Hansen gav en kort introduktion af arbejdet som embedslæge i region Syddanmark, med de geografiske udfordringer som den nye regionsstruktur havde givet embedslægerne, i forhold afholdelse af ligsyn osv. Det næste var håndteringen af kister på kirkegården, med en gennemgang af de eventuelle smitterisikoer, der kunne være i forbindelse med f.eks. åbne kister ved fremvisning, kister med mennesker, der var døde af smitsomme sygdomme som fugleinfluenza, samt håndtering af ligrester i gamle grave. Noget som forbavsende mig var, at måden hvorpå lig håndteres mht. opbevaring og gravkastning ikke havde ændret sig voldsomt siden Københavns kolera-epidemi i 1850'erne. Endvidere er frygten for smittefare ved håndtering af kister, som regel stærkt overdrevet ifølge Henrik Lyngbeck Hansen.

Dagen blev rundet af med at se på "Hvilke skrivelser bruger vi på kirkegården og hvorfor", hvor Vagn og Dick havde medbragt en del af de skrivelser, som de bruger på deres respektive kirkegårde. Det gav anledning til en diskussion om bl.a. formulering og ordvalg i de forskellige skrivelser og folk bød ind med egne erfaringer osv. Kurset skulle rundes af med "Forebyggelse af stress" ved Jeanett Bonnichsen, fra Center for Stress ApS. Det gav os deltagere et live-studie i stresshåndtering fra Vagn og Dick's side, da Jeanett Bonnichsen havde booket forkert i kalenderen og aldrig dukkede op i Vissenbjerg. Noget tydede på at de to rutinerede herrer havde hørt om akut stresshåndtering før, da de hurtigt formåede at ændre dagens program og i stedet brugte tiden til at gå i dybden med bl.a. takstberegningsskemaet.

Afslutningsvis jeg vil gerne anbefale "Administrationskursus" til andre der, ligesom jeg, ikke er gammel i gårde, da det giver en bred indsigt i kirkegårdsadministration. Ydermere er det en god anledning til at udbygge sit netværk og høste af andre kollegaers erfaringer.

FDK'S FORMAND KLAUS FREDERIKSEN HAR DOBBELT JUBILÆUM

Klaus Frederiksen kan i år fejre 25 års jubilæum som kirkegårdsleder på Garnisons kirkegård og 10 års jubilæum som formand for FDK.

Den 1. juni 2011 er det 25 år siden Klaus blev ansat som kirkegårdsleder på Garnisons Kirkegård. Før ansættelsen på Garnisons kirkegård, har Klaus både været gartner, kontorgartner, sikkerhedsmand og tillidsmand på de Københavnske kirkegårde, hvor han blev ansat efter sin læretid som gartner. Det har været ham en god læreplads at prøve hele systemet af i København. Især sin erfaring som SID tillidsmand, har været til stor nytte siden hen. Og selv om han altid er i fulde omdrejninger, så kommer familien og hjemmet altid i første række, hvilket man ikke er i tvivl om når man møder hans 4 dejlige unger og Susanne.

Vi vil fra FDK's bestyrelse og kredsen omkring ham ønske Klaus stort tillykke og samtidig takke ham for det kæmpearbejde, han laver for foreningen og for vores medlemmer.

Klaus imponerer os gang på gang med alle de fine resultater. De af vores medlemmer som ikke har den nære kontakt med ham, forestiller sig nok ikke, hvor meget han egentlig gør for FDK og medlemsskaren.

Alle der har haft brug for hjælp fra FDK, ved med sikkerhed hvilken god forhandler Klaus altid er og vil have oplevet hans evne til at sætte sig ind i sagerne, evnen til at tale med alle parter og at få tingene sat i rette perspektiv.

Klaus har været med i FDK's bestyrelse siden 6. juni 1999 og blev valgt til formand for foreningen d. 20. maj 2001. De medlemmer som har været i foreningen i denne periode, ved at der er sket rigtige mange positive ting for alle lederne – og det gælder både kirkegårdsassistenterne, kirkegårdslederne og administrationscheferne. Samtidig er udviklingen for foreningen gået rigtig stærkt og det er i høj grad Klaus, som har været arkitekten bag meget af denne udvikling.

Vi der arbejder tæt op ad Klaus, kan ofte være nervøse for om han kan blive ved med at holde til det ræs: Både det at være kirkegårdsleder for en af Københavns større kirkegårde, samt at have ansvaret for 5 større kirkekasser. Han er Formand for FDK, for de Nordiske foreninger og er hovedbestyrelsesmedlem i CO10 på vegne af FDK og Kordegneforeningen. Der udover sidder han i Kirkeministeriets samarbejdsudvalg og er ofte med i de forskellige udvalg, der bliver nedsat omkring kirkegårdsområdet. Samtidig er han den, som tager rundt i landet og reder trådene ud i de vanskelige personsager.

Dem som ikke kender Klaus kan blive forskrækkede over hans ligefremme facon og slagfærdige ordvalg. Men man skal ikke tage fejl – der er rigtig meget menneske i Klaus: Han vil gøre alt for at hjælpe dem som ønsker hans hjælp. Han er heller ikke bleg for at hidkalde vennerne (sparringspartnerne) til at drøfte nye tiltag, som bliver lagt på bordet eller opgaver, der kræver at blive gennemlyst fra flere vinkler.

Hvis vi skulle give dig en god gave, skulle det nok være nogle færre og lettere opgaver – og måske et par ekstra timer i døgnet.

På vegne af FDK's bestyrelse, Vagn Andersen

RECEPTION - DEN 1 JUNI

Der afholdes Reception den 1. juni mellem kl. 13.00 og 15.00 på Garnisons Kirkegård – indgang fra Classensgade

7.000 VARER - 1 LEVERANDØR

Dan Sand

DSN A/S · TLF: 96 56 41 00 · E-MAIL: INFO@DANSAND.COM · WWW.DANSAND.COM

BRANDSOFT

Komplette IT-løsninger
til kirker og kirkegårde

www.brandsoft.dk

Industrivej Syd 13 C · 7400 Herning · Tlf. 9928 3565

FDK'S TIDLIGERE FORMAND HANS LARSEN ER DØD

FDK anno 1971: Årsmøde på Hindsgavl Slot. Dengang var kirkegårdsledernes ægtefæller med til årsmøderne.

Hans Larsen, Formand for FDK fra 1974 til 1986

Pensioneret kirkegårdsleder Hans Larsen døde den 12. marts 2011 i en alder af 85 år. Han blev bisat fra Ringe Kirke og hans urne nedsættes i Fællesplænen samme sted.

Hans Larsen begyndte sin løbebane som graver på Ringe Kirkegård. Omkring 1970 blev han udnævnt til kirkegårdsleder samme sted. I denne forbindelse blev han medlem af "Foreningen af Danske Kirkegårdsledere". Hans Larsen blev hurtigt et agtet medlem af foreningen pga. af sit store faglige kendskab og sit store engagement.

Ikke uden grund blev han valgt til formand for FDK i 1974; et hverv han varetog frem til 1986.

Han begyndte hurtigt at arbejde på, at omdanne den mere eller mindre selskabelige forening som "Foreningen af Danske Kirkegårdsledere" dengang var, til en mere fagforeningspræget forening. Det var ikke nogen let opgave,

for det var meget broget flok han var blevet formand for. Der var entreprenører, statstjenestemænd og kommunalt ansatte tjenestemænd og det var ikke altid lige let at forene de forskellige interesser. Det lykkedes, og et af Hans Larsens store øjeblikke var da det i 1979 lykkedes at få kirkegårdsassistenterne optaget i foreningen og dermed få forhandlingsretten.

Det største i Hans Larsens karriere var utvivlsomt hans formandskab for den første nordiske kongres, der blev afholdt i Finland i 1981. Det var en rævestolt formand, der kunne åbne kongressen i Finlandiahus og varetage den tilsvarende rørende afslutning i Tempelkirken i Helsingfors.

I 1992 gik han på pension og blev samtidigt udnævnt til æresmedlem af foreningen. De sidste år tilbragte han på Stevns.

Morten Falmer-Nielsen

For den professionelle bruger

Knækstyrede CATMAN handy transporter - runder alle hjørner

* Hydrostatisk drift * Servostyring * Bredde kun 80 cm * Drejelad med hydraulisk tip - ladmål 125x80 cm * Praktisk skifteladssystem for jordkasser løvsuger, løvcontainer eller andre ladtyper.

Skifteladsløvsuger på CATMAN transporter.

CATMAN løvsuger i lift med 0,5 m3 container.

CATMAN løvsuger på trailer med 0,5m3 container

Mobil løvsuger, hydrostatisk fremdrift.

Løvsuger for traktordrift.

Montering på bagsmæk.

For bugsering.

Bredsugestuds med omskifter - hurtigskift fra slange til bredsug.

Effektiv løvsugning er CATMAN's speciale - Alle løvsugere har knive til findeling af opsuget materiale.

ØKO river, bugseret, i lift eller i trepunktsophæng.

Ukrudtsrive justerbar i bredde.

Fabrikation: **J.N.Jensen & Sønner ApS**
6534 Agerskov - Tel. 74833108
www.catman.dk

CATMAN har de optimale løsninger

ET FESTLIGT FARVEL

af Lene Halkjær Jensen,
lene.bladet@mail.dk

”Jeg vil gerne fremhæve, at urnerne ikke skal opfattes som en provokation. Det er ikke det, der er mit formål med at lave dem”

Man kan se mere om Mads Henum og hans billeder på www.madshenum.dk eller besøge hans atelier på Kajgaden 2 i Hundested.

Mads Henum er medlem af kunstsammenslutningen Fjederen med Carsten Nash og Claus Bugger

”Jeg vil have folk til at forholde sig til deres egen død” fortæller kunstmaleren Mads Henum om baggrunden for at han begyndte med at male på kister og urner.

I foråret 2010 begyndte Mads Henum at dekorere sin egen kiste. Den festligt malede kiste har siden været med på adskillige af hans udstillinger, hvor den både har provokeret og forarget, men også været udgangspunkt for en snak om, hvorfor han finder på noget, der af mange kan opfattes som makabert.

”Det irriterer mig at folk er så angste for at tale om deres egen død. Det er jo ellers det eneste, vi alle kan være helt sikre på at der sker” siger Mads Henum. Han vil gerne opfordre til, at vi alle bruger 2-3 timer af et gennemsnitligt 80-årigt liv til at tænke over, hvordan det skal foregå når vi

skal herfra: ”Der er ingen der ved, hvornår det sker – og det kan jo ske pludseligt. Så må det da være en hjælp for dem, der står tilbage, at man selv har taget stilling til, hvordan det skal arrangeres - og så kan man jo lige så godt arrangere det lidt festligt”

Samarbejdet startede med en udstilling i Funebariet

I forbindelse med Kulturnat 2010 i København, havde Mads Henum kisten med på en udstilling i Funebariet. Funebariet drives af Landsforeningen Liv & Død, der finansieres via ejerskabet af Begravelse Danmark.

I løbet af udstillingen malede han et billede (der blev foræret væk til en heldig besøgende) og 3 urner. Kisten og de 3 urner vakte stor interesse og var starten på Mads Henums samarbejde med Begravelse Danmark. Mads Henum

har nu malet 23 urner i forskellige mønstre og farvenuancer. Urnerne forhandles via Begravelse Danmark og males efter bestilling. Den urne man får, vil dog ikke blive helt identisk med den, man har set på billedet. De urner der males på, er standard Ø-urner af tørret ler.

Det kan lade sig gøre at få malet en urne ud fra sine egne personlige ønsker: ”Men det bliver i min fortolkning” siger Mads Henum ”For tegne – Det kan jeg sgu ikke...” Man kan også bestille en malet kiste. Der er en leveringstid på ca. 2 uger, hvilket gør at det er lidt sværere at få til at fungere i praksis.

Manual for afskeden

”Der skal være 2 eksemplarer af Min sidste vilje i urnen. Man skal have mulighed for at skrive i den over længere tid og ændre mening undervejs – uden at der bliver for mange overstregninger...” siger Mads Henum og opfordrer dermed til at man skal tage stilling til sin egen død og afskedsceremonien, mens man stadig kan.

”Man skal købe urnen og have den stående fremme. Så ved de pårørende, hvor de skal finde manualen for afskeden, når den tid kommer.” siger Mads Henum og fortsætter ”Jeg vil selv gerne have spillet Bird af Leonard Cohen, når jeg bliver båret ud af kirken. Det nummer betyder noget for mig. Min egen kiste er fyldt med ting, der betyder noget for mig og som skal med mig ned. Der ligger også nogle ting til de mennesker, jeg holder af. De ting får de så først, når kisten bliver åbnet for at jeg skal lægges i”

Fra kok til kunstmaler

Mads Henum ville egentlig gerne have været præst, men blev i stedet uddannet kok. Efter 32 år som kok i bl.a. Kø-

benhavn og Paris og en periode med egen restaurant - Den gule Cottage i Klampenborg - blev kokkehuen droppet til fordel for den mere usikre tilværelse som kunstner.

Inspirationen til malerierne ved han ikke rigtig hvor kommer fra: ”Jeg skal ikke en tur på stranden og se en måge eller sådan noget, før jeg kan male. Jeg hører altid grønlandsk musik når jeg maler. Jeg forstår ikke en skid af teksten, men det giver mig noget. Jeg har også prøvet med både Kim Larsen og Leonard Cohen, men det fungerede overhovedet ikke”.

Malerierne må gerne provokere

Om sine malerier fortæller Mads Henum: ”Jeg provokerer lidt med titlerne på mine malerier; titler som får folk til at stoppe op og få en snak om emner, man ellers ikke lige kommer ind på”. En titel som ”Frikvarter i den katolske kirke” kan jo også godt vække nogle associationer. I alle hans billeder er der en penis; mere eller mindre skjult. Han mener at lysten og begæret styrer mangt og meget, for ikke at sige alt – Derfor skal den med. ”Det giver jo også nogle skægge oplevelser, når folk ikke kan finde den i billedet” siger Mads Henum og fortsætter ”Men de må selv finde den – Jeg viser dem ikke hvor den er”. Han vil dog gerne understrege, at der ikke er nogen skjulte ”vandhaner” på urnerne.

En lang proces

Mogens Balling, der er direktør for Liv & Død og Begravelse Danmark, forventer at det er en lang proces, de har sat i gang med dette projekt: ”Vi vil gerne være med til at nedbryde tabuet omkring døden - og Mads Henums urner er et godt og spændende bidrag til den proces”.

Nogle af de 23 festligt malede urner. Urnerne kan bestilles fra omkring 1. april i år hos Begravelse Danmark. De kommer til at koste kr. 2.850,- pr. stk.

”EN GOD STAUDE TIL KIRKEGÅRDEN”

af Tommy Christensen,
tc@svendborg-kirkegaarde.dk

Høstanemone anvendt på den rigtige måde kan være ren idyl

Anemone Japonica – Høstanemone.

Høst anemone eller japansk anemone omfatter en række smukke, sentblomstrende stauder, der er opstået ved krydsning mellem *Anemone hupehensis* var. *Japonica* og *Anemone vitifolia*. Høstanemone har en lodret, dybtgående rodstængel, fra hvilken knopper danner nye sideskud. Bladene er store, snitdelte og meget dekorative, ofte med hviduldet underside. Der sidder i reglen flere blomster på hver stilk, men kun én springer ud af gangen. Blomsterne har 6 – 9 eller endnu flere kronblade, der er hvide, lyserøde eller andre variationer af lilla og mørkerødt. I blomstens midte danner støvdragerne en gul glorie uden om den kugleformede, grønne flerfoldsfrugt, som efter blomstringen er ganske dekorativ.

Høstanemonen skal plantes i veldrænet, porøs og næringsrig jord, den er ikke glad for ”for våde fødder” i vintertide. Den vil trives i det lidt skyggefulde og honorer straks lidt forkælelse med bladkompost og lign. Ældre planter formeres let ved deling i april, inden væksten går i gang for alvor. I planteskolen anvendes rodstiklinger i foråret med efterfølgende potning som så bliver til salgspilante i løbet af en sæson.

Høstanemone er ganske forrygende gennem hele vækstperioden. Den vegetative vækst om foråret og forsommeren er eksplosiv og livsbekræftende og den kan sagtens virke bunddækkende blot man planter tæt nok (9 pr. m²), men den er også uovertruffen som overstander for lavtvoksende planter. Netop når den strækker hals og kigger op over gravstedshækkene kulminerer det hele og så kan det næsten ikke blive smukkere. De op til en m. høje blomsterstilke kræver ikke opbinding og planten behøver ikke afpudsning under blomstringen da blomsterbladene selv falder af. Høstanemone kan stå i mange år på samme sted og udvikle sig frodigt. Der må gerne gå 10 år inden omplantning.

I sandhed en værdifuld stauede, der ganske vist ikke egner sig til det traditionelle meget brogede og sammensatte stauedebed, men snarere som blomstrende skovbund i det let skyggefulde sammen med andre stauder som stiller samme krav til tilværelsen. Høstanemone er værdifuld som afskæringsblomst i en sensommerbuket.

Der findes mange sorter som alle er gode men skal nogen fremhæves må det blive, ’Honorine Jobert’ som er hvid eller den rosa ’Königin Charlotte’.

Nem at holde, smuk at kigge på...
Udsigt til et flot resultat!

R54VE

- 2,4kW ved 2800 o/min
- 4-takts Briggs & Stratton
- Motorens slagvolumen 190ccm
- Nøglestart
- Klippebredde 54 cm
- Klippehøjde 2,1-10,4cm, 7 positioner
- Klipperskjold af aluminium

R47KB

- 2,8kW ved 2800 o/min
- 4-takts Kawasaki
- Motorens slagvolumen 179ccm
- Snorstart-knivkobling
- Klippebredde 47 cm
- Klippehøjde 2,0-8,0 cm, 7 positioner
- Klipperskjold af aluminium

JS63V

- 3,2kW ved 2800 o/min
- 4-takts Briggs & Stratton
- Motorens slagvolumen 190ccm
- Snorstart
- Klippebredde 53 cm
- Klippehøjde 2,0-9,7 cm, 7 positioner
- Klipperskjold af stål

C52KS

- 2,8kW ved 2800 o/min
- 4-takts Kawasaki
- Motorens slagvolumen 179ccm
- Snorstart
- Klippebredde 52 cm
- Klippehøjde 3,1-7,1 cm, 5 positioner
- Klipperskjold af aluminium m. stålforstærkning

JX90CB

- 2,8kW ved 2800 o/min
- 4-takts Kawasaki
- Motorens slagvolumen 179ccm
- Snorstart-knivkobling
- Klippebredde 54 cm
- Klippehøjde 1,7-8,5 cm, 8 positioner
- Klipperskjold af aluminium m. stålforstærkning

JX90CB

nellemann

Nellemann Agro AS
 Egeskovvej 2, 2665 Vallensbæk Strand

Telefon 43 73 64 00
 Telefax 43 73 71 62
 E-mail info@nellemannagro.dk
www.johndeere.dk

JENS ZORN THORSEN

Kirkegårdsleder ved Vejle Kirker og Kirkegårde.

af Jens Zorn Thorsen, jeztho@gmail.com

Kirkegårdene midt i Vejle by og ovenfor bakkerne ligger som perler på en snor, i hver deres tidstypiske boligkvarterer, og tæt på skoven.

Oprindeligt var der indtil begyndelsen af 1800 tallet én kirkegård som lå tæt op ad byens ældste kirke på et højdedrag midt i byen for enden af Vejle ådal, omgivet af åer og vadesteder. Men tidens industrialisme krævede en anden byplan og der måtte suppleres med kirkegårds arealer 2 gange: i 1825 og 1875 hvor Gamle og Østre Kirkegårde blev anlagt. Henholdsvis på en naturlig høj og en opfyldt eng med materialer fra udgravningerne til det nuværende Vejle sygehus, i alt 6 ha.

Men byens udvikling stoppede ikke her, og da pladsen i centrum var brugt til bolig og erhvervsformål, fulgte de efterfølgende kirkegårde med i de nye boligkvarterer der skød op ovenfor bakkerne. Her blev der anlagt yderligere 2 kirkegårde i det næste århundrede i 1910 og 1942 på sammenlagt 16 ha. Nordre i et mageskitte med Vejle Kommune på landbrugsjord og Søndre i et boligkvarter under opbygning.

1900 tallet var også den periode hvor der blev opført 3 kapeller, et krematorium og byens kirke fik følgeskab af 4 kirker og 3 nye sogne.

Kirkegårdene har altid været drevet af byens sogn, og sidenhen af et fællesskab af byens 4 sogne. Et fællesskab, Vejle Kirker og Kirkegårde, som den 1 september 1989 ansatte en landskabsarkitekt som kirkegårdsleder. Ansøgeren havde forinden prøvet kræfter ved ansættelser på private tegnestuer i København og Århus samt kommunale parkforvaltninger på Sjælland og i Jylland, senest i Haderslev kommune, sammenlagt 6 års erfaring.

Jens Zorn Thorsen på Nordre Kirkegård.

Gamle kirkegård blev taget i brug i 1825. Den historiske Kirkegård rummer fredede gravminder og krigsmindesmærker.

Søndre kirkegård rummer alle gravstedstyper og sammenhørighed med kirken, skoven og den lokale skole.

PROFIL > JENS ZORN THORSEN

Det er 22 år siden og tiden på Vejle Kirkegårde er gået hurtigt og har været fuld af positive oplevelser og forskelligartede opgaver og frem for alt givet indsigt i en væsentlig del af samfundet.

Min arbejdsplads var bekvemt centralt placeret i Vejle centrum, men udenfor de 4 kirkegårde, i en boligblok fordelt på 3 lejligheder, men i 2007 flyttede administrationen til nye lokaler på Nordre kirkegård og blev hermed strategisk godt placeret i forhold til ledelsen af virksomheden.

Stillingen har altid overordnet set indeholdt ansvar for budgetter og regnskaber for kirkegårdene og de 4 sognes økonomi i ejerkredsen. Dette har ikke ændret sig væsentligt endnu, men der er tendenser der peger i retning af større samarbejdsheder. Denne tendens arbejdes der på både med hensyn til driften af kirkegårde og økonomi styring.

Jeg overtog kirkegårdene i slutningen af en opgangsperiode hvor der var gode muligheder for udfoldelse på det planmæssige i nogle år, hvorefter det blev nødvendigt at tilpasse arbejdsstyrken efter de økonomiske vilkår. Der er f.eks. sket en reduktion af arbejdsstyrken på 40% i takt med digitaliseringen og ikke mindst nedlæggelsen af kistegravpladser. Samtidig med en tilpasning i driftsniveauet på udvalgte anlægstyper. Førstehåndsindtrykket er dog fortsat grønt og frodigt takket være de tillagte græsarealer som fortsat holdes intensivt. Kirkegårdene har hver deres særpræg. Gamle er landsbykirkegården, Østre er den typiske bykirkegård samlet omkring en markant kapelbygning. Nordre kirkegård er landskabelig og præget af gravstedskulturen i 1900 tallet og endelig er Søndre en forstadskirkegård med en kirke og en gravpladsbelægning på 70% modsat mange andre kirkegårde.

Vi havde tidligere egen væksthusproduktion af forårs- og sommerplanter til eget forbrug og lokalt salg og en fast ansat mekaniker. Med tiden er de 2 funktioner nedlagt i takt med stigende faste omkostninger og begrænsede muligheder for ekspansion. Den 30 September 2011 lukker Vejle Krematorium som et af de sidste specialer. Som i andre brancher også her på grund af stordrift. Kirkegårdene har oplevet et faldende antal sager og en markant nedgang i kistebegravelser, indtil der i 2001 blev anlagt en muslimsk afdeling, som i år forventes at nå den maksimale belægningsgrad på 100 kister. Til at supplere bliver en ny afdeling med 200 pladser taget i brug senest i 2012.

I 2012 forventes det også at der kan tages en skovafdeling med plads til kister og urner i brug i en eksisterende bøgeskov og en nyplantet afdeling.

Desuden er der behov for at arbejde med fremtidssikrede alternativer til de eksisterende begravelsesformer.

De nævnte tiltag forventes at supplerer de traditionelle og velkendte begravelsesformer og er tænkt som nogle af de blivende alternativer de næste 20 år.

Tendensen går desuden hen imod at samle ressourcerne i nye organisationsstrukturer i takt med forbedrede kompetencer på alle niveauer.

Jeg har løbende suppleret min kandidatgrad med efteruddannelser i bl.a. FDK regi, en merconomuddannelse i organisation og nu er jeg i gang med en master i offentlig ledelse. Det er inspirerende og gavnligt for lederskabet. Jeg har desuden haft gavn af en periode i FDK's bestyrelse i en tid hvor der både var en del personalesager og behov for kontakt til vores nordiske kolleger.

Jeg skønner at min rolle som kirkegårdsleder over de 22 år er blevet gradvis mere strategisk og legitimt fokuseret på samarbejde. Tiderne har i høj grad været en udfordring for vores stillinger og den rolle vi udfylder overfor vores menighedsråd på grund af besparelser. Menighedsrådene henter en stor del af den nødvendige viden om kirkegårdenes drift og potentiale fra kirkegårdslederen og ikke mindst viden om personale politik og økonomi. Vi har fremover mulighed for at udbygge denne væsentlige rolle, i et ligeværdigt samarbejde med de kirkelige- og øvrige offentlige instanser, da vi sidder inde med en viden om planlægning og drift- og personaleledelse som er unikt i det kirkelige landskab.

Den muslimske afd. blev anlagt i 2001 med plads til 80 kister. Den er nu fyldt op med 100 kister og en ny afd. er på vej.

KORT NYT

1

Net-begravelser på vej i Sverige

Efter et forslag fra en moderat gruppe i Stockholms Kirkegårdsnævn, har Kirkegårdsforvaltningen fået til opgave at undersøge muligheden for, at man kan følge begravelseshøjtideligheder via nettet. Tanken er at fysisk afstand eller andre hindringer ikke skal udelukke de pårørende fra at overvære ceremonien.

Kirkegårdsforvaltningen er positivt indstillet overfor ideen og forventer at afprøve den i et af Skogskyrkogårdens kapeller i Stockholm. Muligheden vil formentlig blive præsenteret i forbindelse med Allehelgensdag i år.

Kirkegårdsforvaltningens direktør, Mats Larsson vil dog gerne lægge vægt på, at forsøget skal være et tilbud i en nødsituation: "Det ville være en trist udvikling, hvis færre valgte at deltage i højtideligheden og i stedet fulgte den på nettet".

Kilde: Kyrkogården, Sverige

2

Genbrug af fredede gravminder i Oslo

Der er ikke blevet udlagt nye gravpladser på Vor Frel-sers Gravlund i Oslo siden 1950'erne. Men nu er det igen blevet muligt at erhverve et gravsted i gravlunden, hvis man også køber det gravminde, som står på gravstedet i forvejen.

De gravpladser der sælges, er nedlagte grave, hvor selve gravmindet er fredet. De oprindelige navne er blevet fjernet fra de gamle gravminder, der dermed er klar til genbrug.

Kilde: Kirkegården, Norge

3

Ny portal om uddannelse for medarbejdere i folkekirken

Kirkeministeriet har den 24. marts 2011 åbnet en ny portal - www.kirkeuddannelse.dk - som handler om uddannelse af medarbejdere i folkekirken.

Portalen gør det nemmere for både menighedsråd og ansatte i folkekirken at finde relevant information og inspiration til arbejdet med personaleforhold som f.eks. medarbejderudviklingssamtaler samt uddannelse og efteruddannelse af medarbejdere i folkekirken.

Portalen er blevet etableret ved hjælp af økonomisk støtte fra SCKK - Statens Center for Kvalitets- og Kompetenceudvikling.

4

Psyriske lidelser er et voksende problem i Danmark

Udgifterne til området løber hvert år op i 55 milliarder kroner, hvoraf kun 10 pct. anvendes til den direkte behandling. Mange af pengene bliver brugt, når den enkelte er blevet for syg til at arbejde. I 2009 blev over halvdelen af alle nye førtidspensioner tilkendt på baggrund af psykiske lidelser.

For at få større indsigt i problematikken bag psykisk sygdom og sårbarhed, har FTF bedt Psykiatrifonden om at udarbejde en dokumentation, der beskriver omfanget af mentale helbredsproblemer, behandlingsmulighederne og en række anbefalinger, der dels er målrettet politikere dels ledere og medarbejdere på de danske arbejdspladser.

Undersøgelsen (FTF Dokumentation 1: Mentale helbredsproblemer og sygefravær) kan ses på <http://ftf.dk/arbejds-miljoe/analyser>

Kilde: FTF

5

Overenskomst 2011

På såvel det statslige som det kommunale område er der ved OK 2011 indgået 2 årige aftaler, der i begge tilfælde medfører en 0-løsning i 2011. På begge områder blev der derfor i år 2011 aftalt en generel lønstigning, der svarer til den negative udmøntning fra reguleringsordningen.

Forudsætningerne for beregning af de reelle lønstigninger indenfor det statslige og det kommunale område er forskellige. De reelle lønstigninger er derfor også forskellige – selvom den samlede aftalte generelle lønstigning i overenskomstperioden er 3,15 % for statens område og 3,14 % for det kommunale område.

Reelt vil lønstigningerne udmønte sig således:

- De statsansatte vil få en lønstigning på 1,7 % pr. 1. april 2012
- De kommunalt ansatte får lønstigninger på 2,19 % pr. 1. januar 2012 og 0,84 % pr. 1. oktober 2012.

Reguleringsordningen kan i 2012 påvirke de ovennævnte procentsatser.

6

Jönköping skrinlægger planerne om frysetørring

Kirkegårdsforvaltningen i Jönköping har hidtil været de eneste i Sverige, der har planlagt at bruge frysetørrings-metoden. Man har ventet på, at firmaet Promessa AB skulle blive færdige med et forsøgsanlæg. Dette er endnu ikke sket og planterne om frysetørring er derfor skrinlagt indtil videre. Kirkegårdsforvaltningen vil i stedet satse på et nyt Krematorium med et komplet anlæg til rensning af røggasserne.

Kilde: Kyrkogården, Sverige

7

Velkommen til nye kolleger

Tine Fricke er tiltrådt som Administrationschef den 1. april 2011 ved Aabenraa sogn

Brian Worm Jensen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. april 2011 på Farum Kirkegårde

Bente Vestergaard Nielsen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. april 2011 på Ringe Kirkegård

Norcar DK

tlf. 9621 9020

Den perfekte hjælper på kirkegården:

Norcar 755

- Knækstyret
- Har ekstremt snæver venderadius
- Konstrueret med henblik på ergonomi og sikkerhed
- Alle funktioner styres fra et joystick
- Minimal belastning af underlaget
- Smidig i trange omgivelser
- 4-hjulstrukket
- 20 hK Kubota dieselmotor
- Lav egenvægt
- Stort redskabs program, bla. Løvsuger - Gangrøver - Gravsstenstang m.m.

Læs mere på www.norcar.com

norcar

Ring for nærmere info eller demo af maskinen.

KALENDEREN

17. maj 2011:

Workshop for kirkegårdsansatte og medlemmer af menighedsråd

Skovskolen, Skov & Landskab byder på en workshop i at udarbejde plejeplan og kort for kirkegårde. Der arbejdes ud fra 'Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde' (mål og tilstandskrav) og 'Praktisk håndbog i kirkegårdsdrift' (arbejdsopgaver). Alle medarbejdergrupper er velkomne. Se mere på www.life.ku.dk/Kurser

23.-24. maj 2011:

Årsmøde i Foreningen for Kirkegårdskultur

Årsmødet foregår denne gang i Roskilde stift, med indkvartering i Ringsted, hvor årsmødet afholdes. Om tirsdagen går turen til en række kirkegårde mellem Ringsted og Holbæk, hvor ekskursionen afsluttes. Medlemmerne får tilsendt program og tilmeldingsoplysninger.

24.-26. august 2011:

Have & Landskab

Den grønne fag-udstilling Have & Landskab afholdes på Selandia-CEU i Slagelse.

5.-7. september 2011:

Årsmøde for FDK og DKL

Årsmødet i 2011 afholdes på Best Western Golf Hotel i Viborg.

6.-7. oktober 2011:

Nordisk Lederseminar i København

Nordisk Forbund for Kirkegårde og Krematorier afholder et seminar, der er målrettet til ledere indenfor kirkegårdsforvaltninger og krematorier i Norden. Seminaret afholdes på Hotel Imperial i København. Programmet er sendt ud til FDK og DKL's medlemmer og kan ses på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk. Tilmelding senest d. 1. juli 2011.

12.-13. oktober 2011:

Lederkursus på Vissenbjerg Storkro

FDK afholder lederkurset "Lederen som forhandler og konfliktløser" (modul 3). Se mere på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

24.-26. oktober 2011:

Administrationskursus på Vissenbjerg Storkro

FDK gentager forårets administrationskursus for ledere og administrativt personale. Se mere på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

PYNTE-GRUS

til gravsteder og gange m.m.

Brune søsten (runde) i str. 4-8 mm og 8-12 mm

Blå søsten (runde) i str. 4-8 mm og 8-12 mm

Sand/muld 0-3 mm

Leveres i store og små partier

Leveres også i bigbag

Østerild Grusværk

v/Gert Agesen, Bromøllevej 15, 7700 Thisted
Tlf. 97 98 53 35

Kirkegårdsleder – Næstved

Har du lyst til at prøve kræfter med et spændende og udfordrende job i Næstved?

Så er stillingen som kirkegårdsleder ved Næstved Kirkegårde måske noget for dig. Stillingen er ledig til besættelse fra 1. maj 2011 eller snarest derefter, da vores hidtidige leder i 30 år går på pension 1. maj i år.

Du bliver:

- Leder for en velfungerende arbejdsplads
- Daglig leder for 23 engagerede medarbejdere, hvoraf den ene er kirkegårdsassistent
- Inddraget i implementering af ny helhedsplan for kirkegårdene
- En del af arbejdet med at udvikle og øge kendskabet til stedets kirkegårdskultur

Vi forventer at du:

- Er en åben og delegerende leder
- Er en loyal sparringspartner for medarbejdere og bestyrelse
- Har flair for god og seriøs betjening af kirkegårdens brugere
- Er fortrolig med edb og har god formulering i skrift og tale
- Har erfaring i personalepleje, ledelse, budget og regnskab

Næstved Kirkegårde ejes af Sct. Peders, Sct. Mortens og Skt. Jørgens kirker i Næstved.

Kirkegårdslederen refererer til bestyrelsen for kirkegården, der består af 2 medlemmer fra hver kirke og et medlem udpeget af provstiudvalget.

Stillingen er klassificeret som en tjenestemandstilling i lønramme 35. Månedslønnen andrager kr. 36.752,52. Hertil kommer et særligt tillæg på kr. 38.300 i 1997 niveau, i øjeblikket svarende til kr. 4.183,19 pr. måned.

Næstved Kirkegårde består af Østre Kirkegård, og Gamle Kirkegård. Til begge kirkegårde hører et kapel. Til kirkegården hører også et krematorium, der dog nedlægges i den nærmeste fremtid. Alle kremeringer i området samles herefter på et fælles krematorium i Ringsted.

Kirkegårdslederen fører regnskab for to kirker samt kirkegårdens eget regnskab.

Du skal have hortonomeksamen eller lignende uddannelse, men også ansøgere med faglig uddannelse som gartner med kendskab til kirkegårdsdrift vil komme i betragtning. Der lægges særlig vægt på relevant lederuddannelse og ledererfaring.

Flere oplysninger kan fås hos formand for kirkegårdsbestyrelsen, Hanne Rasmussen på telefon 55725182. Ansøgning sendes ligeledes til formanden, Hanne Rasmussen, Indre Vordingborgvej 2 B, 2. tv., 4700 Næstved.

Ansøgningsfrist mandag den 23. maj 2011 kl. 18. Ansættelsessamtaler forventes i slutningen af uge 23.

Kirkegårdsleder ved Odder Kirke

m/daglig ledelse af kirketjenere

Stillingen som kirkegårdsleder ved Odder Kirke er ledig pr. 1. august 2011, da vores kirkegårdsleder fratræder for at gå på pension.

Vi søger en kirkegårdsleder med følgende kvalifikationer:

- Positiv holdning til folkekirken
- Faglig uddannelse som gartner, jordbrugsteknolog, hortonom, el.l.
- Ledelseserfaring
- Erfaring med budgetlægning
- Kendskab til kirkegårdsdrift
- Flair for god og seriøs betjening af kirkegårdens brugere både i skrift og tale
- Fortrolig med EDB / gerne kendskab til kirkegårdssystemer
- Villig til at indgå i samarbejde med andre kirkegårde
- Kørekort

Vi kan tilbyde et spændende og alsidigt job på to veldrevne kirkegårde, hvor hovedopgaverne omfatter:

- Løbende udvikling og vedligeholdelse af kirkegårdene
- Etablering af plejeplaner
- Daglig ledelse af personalet på kirkegårdene
- Daglig ledelse af kirketjenere
- Budget og øvrige administrative opgaver i relation til kirkegårdenes drift
- Kontakt til kirkegårdenes brugere
- Tilsyn med kirkegårdenes bygninger / kirkecenter og kirke
- Samarbejde og sparing med menighedsrådet

Odder Sogn har 12.000 indbyggere. Kirkegårdene er på ca. 40.000 m² + præsteboliger og kirkecenter og har ca. 4000 gravpladser fordelt på 2 kirkegårde.

Der er ansat 2 gartnere på fuld tid, 3 gartnere på deltid og 1 i flexjob.

Ved Odder Kirke er der pt. ansat 1 fuldtids kirketjener, og der forventes ansat yderligere 1 fuldtids kirketjener i sommeren 2011. Kirketjenere varetager opgaver i kirke og kirkecenter.

Mandskabs og kontorfaciliteter findes.

Menighedsrådet lægger vægt på, at vores nye kirkegårdsleder har interesse i moderne kirkegårdsdrift og kirkegårds-kultur og er parat til at gå ind i opgaverne i et konstruktivt samarbejde med Kirke og kirkegårdsudvalget og kirkens øvrige personale.

Stillingen er en fuldtidsstilling (37 timer pr. uge) og ansættelse sker på tjenestemandsvilkår.

Stillingen er klassificeret i lønramme 32 for tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

Ansøgere med baggrund som hortonom vil blive foretrukket.

Regulativ og yderligere oplysninger kan fås hos formand for Kirke og kirkegårdsudvalget

Eva Lund Jespersen, tlf: 8654 0923 eller E.mail evalj@privat.dk

Ansøgningen med relevante oplysninger og referencer sendes til Odder Menighedsråd v/ formanden Knud Søndergård. Kirkesti nr. 3, 8300 Odder.

Ansøgningsfristen udløber den 27. maj 2011. Der vil blive holdt ansættelsessamtaler i uge 23.

Kirkegårdsleder – Sønderborg

Stillingen som kirkegårdsleder ved Sct. Marie Kirke i Sønderborg er ledig til besættelse snarest muligt.

Stillingen er en fuldtids tjenestemandstilling i lønramme 32. Ansættelsesområde er folkekirken.

Kirkegården er en gammel og traditionsrig bykirkegård på ca. 3,5 ha.

Bolig nær ved arbejdsstedet kan anvises.

Kirkegårdslederen refererer til menighedsrådet og har det overordnede ansvar for kirkegårdens drift. Dette indebærer daglig ledelse af kirkegårdens 5 medarbejdere, kon-takt med pårørende i forbindelse med udvælgelse af gravsted og administration af gravsteder.

Ansøgere skal have en gartnerisk eller sidestillet uddannelse. Ansøgere med bestået hortonomeksamen og praktisk erfaring i kirkegårdsarbejde, arbejdsledelse, budget-lægning og regnskabsførelse vil blive foretrukket.

Ansøgninger med relevante oplysninger og referencer sendes til:

Sct. Marie Kirkes Kirkekontor, Østergade 1, 6400 Sønderborg,
eller pr. mail til: kirkekontor@sctmarie.dk.

Ansøgninger skal være kontoret i hænde senest 20. maj 2011 kl. 12:00.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til formanden for Kirkegårdsudval-get Gisela Weber Mezghani, tlf.: 7445 1405, eller til kirkegårdens daglige leder Palle Prip Hansen, tlf.: 7442 1845.

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

Formand:

Klaus Frederiksen, Garnisons Kirkegård
Tlf. 3542 7951
E-mail: klaus@garnisonskirkegaard.dk

Sekretariat:

Vagn Andersen, Hørsholm Kirkegård
Tlf. 4586 0584 - Fax 45 86 41 57
E-mail: kontor@danskekirkegaarde.dk

Se mere på www.danskekirkegaarde.dk

Danske Krematoriers Landsforening

Formand:

Allan Vest, Hjørring Kirkegård
Tlf. 9890 0555 – 2178 0367
E-mail: allan@hjoerringkirkegaard.dk

Sekretariat:

Hanne Ring
Tlf. 2068 9492
E-mail: admin@dki.dk

Fagkonsulent:

Ernst Jensen, Vibevej 19, 8240 Risskov
Tlf. 8617 4512 – Fax 8617 4775
E-mail: ernst.jensen@dki.dk

Se mere på www.dki.dk

Tidsskriftet 'KIRKEGÅRDEN'

Udkommer 6 gange årligt i samarbejde mellem FDK – Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og DKL – Danske Krematoriers Landsforening

Oplag: 1.000 stk.
Abonnement: Kr. 300,- pr. år

Kontakt:

Lene Halkjær Jensen,
Humlebæk Kirkegård
Tlf. 2624 7228 – Fax 4919 1142
E-mail: lene.bladet@mail.dk

FRA REDAKTIONEN

I dette nummer af KIRKEGÅRDEN er der et par løftede pegefingre. I artiklerne peger de i retning af menighedsrådene - og deres ansvar for at varetage Folkekirkens ansigt udadtil. Det er et stort ansvar og vi skal måske huske på at "Hver gang du peger en finger mod andre, er der to fingre, der peger tilbage mod dig selv"...

Som ledere har vi et ansvar for at administrationen sker i henhold til gældende lovgivning og at tiltagene på kirkegården har en høj, faglig standard. Har du lyst til at kommentere artiklerne, er der god plads i redaktionens mailboks; lene.bladet@mail.dk eller du kan henvende dig direkte til mailadressen på de enkelte forfattere.

Indlæg af forskellig art modtages gerne og vil blive bragt i bladet så snart det er muligt. Det kan f.eks. være i form af et læserbrev, beskrivelse af en fin detalje på kirkegården eller et godt billede til bladets

forside. Redaktionen modtager også gerne forslag til emner, der kan omtales i KIRKEGÅRDEN.

Det næste nummer af KIRKEGÅRDEN - nr. 4 - kommer til at handle lidt om kirkegården som en socialt bevidst arbejdsplads og om den nye ordning for kirkegårdskonsulenternes arbejde. Har du indlæg eller kommentarer i den sammenhæng, er en henvendelse ligeledes velkommen.

KIRKEGÅRDEN nr. 5 - som udkommer i midten af september - får temaet "Samdrift af kirkegårde". Har du eksempler på samarbejde mellem kirkegårde - gode såvel som mindre gode - er du velkommen til at henvende dig til en af redaktionens medlemmer.

Indlæg til KIRKEGÅRDEN nr. 4 afleveres inden 1. juni. Til nr. 5 er afleveringsfristen 10. august.

Claudisvej 18, Dk-7430 Ikast, Telefon: +45 86865999, www.jessing.eu, info@jessing.eu

siden 1982

**FORNYELSE
MED RESPEKT
FOR TRADITION**

Se flere produkter på:
www.jessing.eu

JESSING
aps